

Humana

Nuorisokoti Tikki Yksikkö Sauma omavalvontasuunnitelma

Sisältö

1	Palveluntuottajaa koskevat tiedot	3
2	Omavalvontasuunnitelman laatiminen	4
2.1	Palveluiden laadun edellytykset	4
2.2	Vastuu palveluiden laadusta	5
2.3	Toimeenpano	5
2.4	Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen	5
3	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	5
3.1	Palvelut	5
3.2	Toiminta- ajatus ja toimintaperiaatteet	5
3.3	Toimintaa ohjaavat arvot	5
4	Omavalvonnan toimeenpano	5
4.1	Riskienhallinnan vastuut	5
4.2	Riskien tunnistaminen ja raportointi	5
4.3	Riskienhallinnan keinot ja epäkohtien/puutteiden käsittely	6
4.4	Riskienhallinnan seuranta ja osaamisen varmistaminen	6
4.5	Palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus	6
4.6	Ostopalvelut ja alihankinta	6
4.7	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	6
5	Asiakkaan asema ja oikeudet	6
5.1	Hoito- ja kasvatussuunnitelma/Palvelu- ja hoitosuunnitelma/Yksilöllinen palvelusuunnitelma	6
5.2	Osallisuus ja tiedonsaantioikeus	6
5.3	Itsemääräämisoikeuden varmistaminen	6
5.4	Asiakkaan asiallinen kohtelu	6
5.5	Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	6
5.6	Asiakkaan oikeusturva	6
5.7	Omaohjaaja/Omatyöntekijä	8
6	Palvelun sisällön omavalvonta	8
6.1	Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta	8
6.2	Koulunkäynti	8
6.3	Ravitsemus	8
6.4	Hygieniäkäytännöt	8
6.5	Infektioiden torjunta	8
6.6	Kestävä kehitys	8
6.7	Terveyden- ja sairaanhoito	8
6.8	Lääkehoito	8
6.9	Monialainen yhteistyö	8
7	Asiakasturvallisuus	9
7.1	Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	9
7.2	Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta	9
7.3	Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet	9
7.4	Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet	9
7.5	Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta	9
7.6	Henkilöstön riittävyyden seuranta	9
7.7	Toimitilat	9
7.8	Teknologiset ratkaisut	9

7.9 Lääkinnälliset laitteet	9
8 Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen	9
8.1 Asiakastietojen käsittely ja asiakastietojärjestelmä	9
8.2 Asiakastyön kirjaaminen	9
9 Kehittäminen	10
10 Liitteet ja muut omavalvontaan liittyvät materiaalit	10

1 Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palveluntuottajan perustiedot

Yksityinen palveluntuottaja

Palveluntuottajan nimi: Humana Lastensuojelupalvelut Oy

Y-tunnus: 1744507-3

Yrityksen yhteystiedot: Lakeudentie 2, 60220 Seinäjoki

Palveluyksikön perustiedot

Nimi: Nuorisokoti Tikki

Katuosoite: Pasmakatu 1

Postinumero: 20660

Postitoimipaikka: Littoinen

Sijaintikunta: Kaarina

Vastuuhenkilö: Paula Heilimö

Puhelin: 0504677680

Sähköposti: paula.heilimo@humana.fi

Palvelumuoto: Lastensuojelu

Asiakaspaikkamäärä: 5

Henkilöstömäärä: 9

Rekisteröintitiedot

Rekisteröintipäätöksen ajankohta: 21.6.2021

Palveluala, joka on rekisteröity: Ympäri vuorokautinen laitoshoido –lapset/nuoret- lapsi- ja nuorisokoti

Hyvinvointialueet, joilla palvelua tuotetaan: Varsinais-Suomen hyvinvointialue

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen

2.1 Palveluiden laadun edellytykset

Nuorisokoti Tikissä halutaan palvelujen olevan laadukkaita sekä asianmukaisesti puite- tai lapsikohtaisten sopimusten mukaisesti toteutettuja. Osaava ja omavalvontaan sitoutunut henkilöstö koetaan yksikössämme keskeiseksi tekijäksi laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Laadunhallinnan työkaluina ja mittareina käytämme riski- ja poikkeamaraportointijärjestelmä Gurufieldia ja asiakastyössä RAI-arviointia sekä Roidu-asiakaspalautekanavaa. Noudatamme Humanan lastensuojelupalveluiden mukaisia yhteisiä laatukriteerejä, jotka määrittelevät mm asiakas- ja omaohjaajatyöskentelyä, asiakastyön raportoimista sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen toteuttamista.

2.2 Vastuu palveluiden laadusta

Nuorisokoti Tikin johtaja toimii yksikön esihenkilönä ja hänen vastuullaan on omavalvontasuunnitelman laatiminen sekä päivittäminen yhdessä yksikön vastaavan ohjaajan ja muun henkilöstön kanssa. Esihenkilön vastuulla on myös omavalvontasuunnitelman mukaisten toimintatapojen ohjeistaminen henkilöstölle. Arjen työssä ja toimintatapojen jalkauttamisessa tärkeässä roolissa on lisäksi osaston vastaava ohjaaja, joka ohjaa ja opastaa henkilöstöä toimimaan suunnitelman mukaisesti.

Esihenkilö on paikalla nuorisokoti Tikissä pääsääntöisesti arkisin klo 8-16 sekä puhelimella tavoitettavissa muina aikoina. Hän osallistuu yksikön viikottaisiin viikkopalaveriin ja kuukausittaisiin tiimipalaveriin sekä lasten asioita käsitteleviin kuukausittaisiin hoitoneuvotteluihin yhdessä henkilöstön kanssa. Lisäksi Tikin oma johtoryhmä, joka käsittelee esihenkilön sekä Sauma ja Neppari yksiköiden vastaavat ohjaaja, kokoontuu viikoittain. Kaikissa näissä yhteyksissä käsitellään omavalvonnallisia asioita sekä valvotaan sovittujen toimintatapojen noudattamista.

2.3 Toimeenpano

Omavalvontasuunnitelma laaditaan ja päivitetään nuorisokoti Tikin esihenkilön ja henkilöstön yhteistyönä, jotta työntekijät pystyvät sitoutumaan paremmin omavalvonnan toteuttamiseen. Näin varmistetaan myös henkilöstön ymmärrys ja näkemys omavalvonnan merkityksestä, tarkoituksesta ja tavoitteista. Omavalvontasuunnitelmaa laatiessa ja päivittäessä otetaan huomioon palveluja saavilta asiakkailta, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä henkilöstöltä säännöllisesti kerättävä tai muuten saatu palaute.

Omavalvontasuunnitelma toimii nuorisokoti Tikissä osana henkilöstön perehdyttämistä ja tämän sisältöön liittyvistä teemoista käydään kuukausittaisissa tiimipalavereissa keskustelua ja mahdollista päivittämistä yhdessä työryhmän kanssa.

Esihenkilön vastuulla on henkilöstön ohjeistaminen toimimaan omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja yksikön vastaava ohjaaja jalkauttaa toimintaa henkilöstön keskuudessa arjen työssä. Tikin esihenkilö lähettää koko henkilöstölle sähköpostilla viikoittaisen kirjeen, jossa käydään ajankohtaisia asioita läpi ja muistutetaan esimerkiksi omavalvontasuunnitelman mukaisista toimintatavoista tai muutoksista.

2.4 Julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen

Yksikön omavalvontasuunnitelma on julkisesti nähtävillä nuorisokoti Tikin verkkosivuilla sekä fyysisesti yksikön olohuoneen yhteydessä olevalla ilmoitustaululla.

Omavalvontasuunnitelma on mukana arjen työssä ja ohjaa päivittäistä toimintaa. Sitä päivitetään jatkuvasti esimerkiksi tiimipalaverien yhteydessä. Päivitystä tehdään myös aina, kun käytäntöjä, toimintaa ja toimintatapoja kehitetään ja muutetaan huomioiden esimerkiksi poikkeama ilmoitusten ja asiakaspalautteiden kautta tulleet tiedot. Omavalvonnan seurannasta ja sen perusteella tehdyistä muutoksista tehdään selvitys vähintään neljän kuukauden välein ja tämä julkaistaan nettisivuilla.

3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

3.1 Palvelut

Nuorisokoti Tikki tarjoaa ympärivuorokautista sijaishuollon laitoshoidon 12-17-vuotiaille lapsille. Tikki on erityistason nuorisokoti, jossa on kaksi kuntouttavaa asuinyksikköä: erityistason yksikkö Neppari sekä vaativan tason yksikkö Sauma. Saumaan tullessaan nuori yleensä tarvitsee pysäytystä päihteiden käyttöön, mielenterveys- ja neuropsykiatriin haasteisiin liittyvien hoitokontaktien luomista sekä kokonaistilanteen uudelleen arviointia. Työskentelyssämme paneudutaan lapsen elämän ongelmakohtiin suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti.

3.2 Toiminta- ajatus ja toimintaperiaatteet

Sijoituksen alussa Saumassa kartoitetaan lapsen päihteiden käytön tilanne, mahdolliset mielenterveyteen ja neuropsykiatriin oireiluihin liittyvät haasteet, elämäntilanne, lapsen perheen tilanne sekä arvioidaan hoidon ja tuen tarve. Lapsi saa kaksi omaohjaajaa, jotka vastaavat

asiakasprosessin etenemisestä yhdessä moniammatillisen työryhmän kanssa. Omaohjaajien lisäksi lapsen kanssa työskentelee yksilöllisen tarpeen mukaan yksikön sairaanhoitaja, päihdetyöntekijä sekä neuropsykiatriset valmentajat.

Alkusijoitukseen liittyvän kartoituksen jälkeen suunnitellaan yhteistyössä lasta tukeva jatkosuunnitelma, jonka mukaan lähdetään tarvittaessa hakemaan ulkopuolista hoitokontaktia sekä suunnitellaan Saumassa toteutettavaa yksilötyöskentelyä, päihde-, mielenterveys-, tunne- ja nepsy-haasteiden parissa. Tavoitteena on saada kuntouttavalla työotteella pysäytettyä lapsen kasvua ja kehitystä vaarantava käytös.

Sauman arki rakentuu yhteisön toimintojen ja henkilökohtaisen päivätoiminnan ympärille. Näitä ovat jokaisen lapsen kanssa henkilökohtaisesti sovitut asiat, kuten koulunkäynti, omaohjaaja- ja yksilötyöskentely, ryhmätoimintaan osallistuminen, kotityöt tai vaikkapa ruuanlaittovastuu. Tarkoituksena on, että lapset ottavat osaltaan vastuuta arjen toiminnasta ja tätä kautta myös vastuuta omasta elämästään.

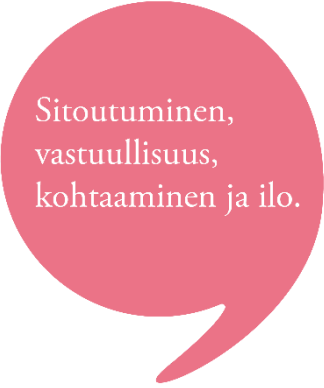
Työskentely perustuu dialogisuuteen, suhdeperustaisuuteen, traumaorientaatioon sekä osallisuuteen. Työryhmässä pidetään tärkeänä myönteisen, luottamuksellisen ja korjaavan yhteistyösuhteen muodostumista työntekijän ja lapsen välille. Tavoitteena on, että lapselle syntyisi kuulluksi tulemisen ja osallisuuden kokemus hänen omien asioidensa suhteen. Saumassa pidetään tärkeänä, että jokainen voi kokea arvostusta, tasavertaisuutta ja luottamusta sekä mahdollisuutta vaikuttaa asioihin.

Traumainformoidun työotteen näkökulmasta etsitään yhdessä lapsen kanssa juurisyitä hänen oireiluunsa. Näkemällä vahingollisen käyttäytymisen taakse ja ymmärtämällä taustalla vaikuttavat syyt, voidaan toteuttaa vaikuttavampaa ja tehokkaampaa auttamistyötä. Esimerkiksi päihteiden käyttö saattaa olla usein oire jostakin piilevästä pahasta olost, eikä varsinainen ongelma, jota pitäisi hoitaa. Mikäli lapsi saa apua vaikeiden tunteidensa käsittelyyn ja työkaluja oman toimintansa ymmärtämiseen, myös toipuminen ja muutos mahdollistuu paremmin.

Toiminnassa pyritään huolehtimaan turvallisuutta vahvistavista rakenteista: arki on ennakoitua, strukturoitua ja aikuisjohtoista. Tavoitteena on lapsen motivaation herättely, käyttäytymisen ja ajattelumallien muuttaminen sekä uudenlaisten toimintatapojen löytäminen vahingollisten toimintamallien tilalle.

Moniammatillinen työryhmä on kouluttautunut päihde-, nepsy-, DKT-, dialogisuuden ja traumainformoidun työotteen osaamisen alueilla. Toiminnassa painottuu ihmisen kohtaaminen, hoidollisuus, kuntoutuminen, välittäminen ja vahvassa vuorovaikutuksessa oleminen kaikissa arjen tilanteissa. Haastavassa elämäntilanteessa olevien sijoitettujen lasten kanssa työskentelyssä nähdään ensiarvoisen tärkeänä strukturoitu ja ennakoitava arki sekä turvalliset rajat.

3.3 Toimintaa ohjaavat arvot

Sitoutuminen,
vastuullisuus,
kohtaaminen ja ilo.

Humanassa teemme elämästä merkityksellistä – yhdessä. Haluamme, että tulevaisuuden yhteiskunnassa on enemmän iloa kuin surua, myötätuntoa enemmän kuin häpeää ja välittämistä enemmän kuin välinpitämättömyyttä. Me haluamme, että hyvä voittaa pahan.

Töitä tehdään reilumman yhteiskunnan eteen tarjoamalla toimintaa ja palveluita yksilön sekä yhteisön hyvinvoinnin lisäämiseksi. Ihmisten välistä sosiaalista yhteenkuuluvuutta pyritään edistämään ja luomaan mahdollisuuksia hyvään arkeen. Humanassa torjutaan yleistä juurettomuutta ja päämäärättömyyttä ja tehdään työtä merkityksellisen elämän puolesta. Tämä kaikki tapahtuu yhdessä. Asiakkaiden ja yhteisön onnistumisista iloitaan.

Saumassa työryhmää ohjaa tekemisen ja löytämisen ilo. Yhdessä haluamme ratkaista vaikeita ja koskettaviakin tilanteita ja vahvuutemme on olla nuorille läsnä, esimerkiksi yhteisissä tiloissa on aina aikuinen saatavilla. Haluamme jakaa heidän kanssaan naurut ja ilot mutta myös surut ja pettymykset. Nauru ja innostus lisäävät yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta, ja pyrimme sen vuoksi usein tekemään yhteisiä asioita. Kohtaamme kaikki ihmiset oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti. Sauman työryhmän mielestä moninaisessa maailmassa jokainen ihminen on yhtä arvokas. Kannustamme nuoria osallistumaan yksikön arkeen ja kehittämiseen järjestämällä yhteisiä viikoittaisia yhteisökokouksia ja omaohjaajakeskusteluja, joissa nuoret voivat kertoa omia toiveitaan Sauman arkeen liittyen. Luotamme ihmisen ja yhteisön kykyyn kasvaa ja kehittyä. Uskomme vahvasti myös siihen, että jokaisella on oikeus kääntää uusi sivu elämässään.

Sauman yhteisökokouksissa sekä lasten kehittämispäivissä olemme lasten kanssa pohtineet, mitä Humanan arvot merkitsevät heille ja miten ne näkyvät Saumassa. Humanan organisaatiotason arvojen lisäksi lapset ovat saaneet valita heille tärkeitä arvoja, joita Saumassa yhdessä pyrimme kunnioittamaan. Näitä arvoja ovat:

TASA-ARVO

Kaikki Saumassa olevat nuoret ja aikuiset ovat yhtä arvokkaita, riippumatta iästä, sukupuolesta, taustasta tai kulttuurista.

YKSILÖLLISYYS

Saumassa tehdään yksilöllisiä tavoitteita ja kohdataan kaikki yksilöllisesti.

YHTEISÖLLISYYS

Saumassa tuetaan toisiamme ja pyrimme tekemään asioita yhdessä.

Tärkeäksi asiaksi keskusteluissa on noussut vuorovaikutus ohjaajien ja lasten välillä. Yhteisissä keskusteluissa on haluttu painottaa, että ohjaajien ja nuorten välinen kommunikointi olisi ystävällistä ja kunnioittavaa aina molemmin puolin. Jokainen kohdataan ilolla ja yksilöllisesti, sekä kohteliaasti.

Lisäksi lasten mielestä Sauman ympäristöllä on iso vaikutus heidän mielialaansa sekä siihen, miten he kohtaavat muita ja miten kokevat iloa osastolla. Lapset ovat keskusteluissa nostaneet esille sisustukseen liittyviä toiveita ja erityisesti toiveena on ollut hankkia yksikköön isompi televisio, uusi pelikonsoli, mukavamman piha-alueen ja pidempiä ulkoilu-aikoja. Yhteisökokouksissa olemme pohtineet sitä, miten voisimme yhdessä toteuttaa lasten toiveita ja miten he voisivat itse vaikuttaa viihtyisyyden lisäämiseen ja toteutukseen. Yhteiseen viihtyvyyteen on viimeisen vuoden aikana panostettu ja osastoa on sisustettu viihtyisämmäksi mm seinien maalaamisella, uusilla kalusteilla ja isommalla televisiolla.

4 Omavalvonnan toimeenpano

4.1 Riskienhallinnan vastuut

Nuorisokoti Tikin esihenkilön tehtävänä yhdessä Humanan johdon kanssa on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Tikin esihenkilön vastuulla on saada aikaan myönteinen asenneympäristö turvallisuuskysymysten käsittelylle ja toteuttaa omavalvontaa lakien ja Humanan omavalvontaohjelman mukaisesti. Esihenkilön vastuulla on perehdyttää henkilöstö omavalvonnan periaatteisiin ja toimeenpanoon mukaan lukien henkilöstölle laissa asetettuun velvollisuuteen ilmoittaa asiakasturvallisuutta koskevista epäkohdista ja niiden uhista. Riskienhallinta vaatii sitoutumista ja aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen, turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen ja seurantaan. Työntekijöiden velvollisuus on raportoida esihenkilölle ja Gurufield-järjestelmään havaitessaan poikkeamia tai epäkohtia arjen toiminnassa tai asiakkaan palvelussa. Esihenkilön vastuulla on käsitellä asiasta tehty ilmoitus ja asettaa korjaavat toimenpiteet riskeille ja poikkeamille.

4.2 Riskien tunnistaminen ja raportointi

Riskienhallinta nuorisokoti Tikissä on systemaattista työtä toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi sekä nuorisokodin asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tämä pitää sisällään nuorisokodissa esiintyvien vaarojen tunnistamista, vaarojen aiheuttamien riskien suuruuden

määrittämistä ja riskien merkityksen arviointia. Tärkeää on tarkastella paitsi aikaisemmin sattuneita tapaturmia ja onnettomuuksia, myös sellaisia riskejä, jotka eivät ole vielä toteutuneet tai aiheuttaneet vahinkoa. Tällaisella riskien arvioinnilla voidaan havaita toiminnassa esiintyvät riskit ajoissa, ennen kuin vahinkoja pääsee tapahtumaan.

Riskienhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen keskusteluilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä havaintojaan. Saumassa käydään päivittäin ohjaajien kesken keskustelua yksikön arjesta, lapsista ja työskentelystä. Samalla tehdään myös riskiarviointia päivän kulusta: liittykö päivään jonkinlaisia vaaratekijöitä ja mitä pitää erityisesti ottaa huomioon. Lasten kanssa keskustellaan päivittäin sekä ryhmäkeskusteluja että yksilökeskusteluja. Näissä tilanteissa on mahdollista kuulla lasten mielipiteitä ja ajatuksia osaston turvallisuudesta ja mahdollisista vaaratekijöistä tai riskeistä. Lasten omaisiin pidetään sovitusti ja säännöllisesti yhteyttä ja heitä kannustetaan tuomaan esille omia ajatuksiaan ja havaintojaan Sauman laatuun ja toimintaan liittyen. Lisäksi asiakkaiden käytössä on anonymi Roidu-asiakaspalautte kanava, jota kautta voi halutessaan jättää palautetta ja kehitysehdotuksia myös riskienhallinnan näkökulmasta. Näiden lisäksi riskien kartoituksessa käytetään apuna Gurufield-järjestelmästä saatavaa tietoa sekä yhdessä työntekijäedustuksen kanssa täytettävää riskiarviointia ja omavalvonnan itsearviointikyselyä.

Palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtien uhkia arvioidaan monipuolisesti asiakkaan saaman palvelun näkökulmasta. Saumassa riskit voivat aiheutua esimerkiksi riittämättömästä henkilöstömitoituksesta tai henkilöstön kiireen aiheuttamasta huolimattomuudesta. Riskejä voi aiheutua myös perusteettomasta asiakkaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisesta tai fyysisestä toimintaympäristöstä, kuten toimitilojen soveltuvuuteen liittyvistä seikoista. Myös mahdollinen asiakkaiden epäasiallinen kohtelu sekä asiakkaiden väliset ristiriidat muodostavat riskitekijöitä. Usein riskit ovat monien toimintojen summa.

4.3 Riskienhallinnan keinot ja epäkohtien/puutteiden käsittely

Osana asuinyksikön sisäistä valvontaa henkilökunta on sitoutunut seuraamaan ja raportoimaan poikkeamia. Poikkeamien havaitseminen, kirjaaminen, käsittely sekä reagointi parantavat asiakastyön laatua, eri osapuolten oikeusturvaa ja palvelujen läpinäkyvyyttä sekä vastuullisuutta. Humana seuraa ja tilastoi koko konsernin tasolla asiakastyöhön liittyviä poikkeamia. Poikkeamat ovat yksi konsernin avainmittareista ja niitä seurataan alue-, ohjausryhmä- ja konsernin johtoryhmätasolla.

Nuorisokoti Tikin käytössä on Gurufield-järjestelmä oman työn valvonnan ja laadun kehittämisen työkaluna. Järjestelmä pitää sisällään havaintojen, palautteiden ja poikkeamien hallinnan, tarkastuskäyntien raportoimisen ja seurannan sekä itsearvioinnit. Järjestelmä tukee ja auttaa

edistämään asiakas- ja henkilöturvallisuutta sekä kehittämään toimintatapoja toiminnassamme. Sähköisen raportointijärjestelmän käsitellyt raportit välittyvät myös Humanan johtoryhmälle

Toiminnassamme tehdyt havainnot ja poikkeamat, joita työntekijät raportoivat Gurufield-järjestelmään, voivat kohdistua esimerkiksi:

- Toimintamme laatuun ja toimintaprosesseihin
- Asiakastyöhön tai henkilöstöön (mm. hoitotyö, lääkehoito, dokumentointi, kirjaaminen, työsuojelu ja -turvallisuus, työterveys ja -hyvinvointi)
- Turvallisuuteen tai tietosuojaan
- Talouteen, omaisuuteen tai materiaaliin (mm. laitteet, välineet, järjestelmät, kiinteistöt, ajoneuvot, laskutus, palkat)
- Ympäristöön
- Viestintään

Järjestelmä ei kuitenkaan ole pelkästään poikkeamien raportointia varten, vaan sinne voi kertoa myös hyväksi havaitusta toimintatavasta tai ehdottaa toimintaamme kehittävää aloitetta.

Jokaisen työntekijän vastuulla on tuoda esiin havaitut riskit ja poikkeamat sekä tehdä näistä aina Gurufield-ilmoitus. Työntekijän vastuulla on myös saattaa eteenpäin tiedoksi lasten esille nostamat havainnot mahdollisista riskeistä.

Esihenkilö käsittelee järjestelmään tulleet ilmoitukset, poislukien lääkehoidon poikkeamat, joiden käsittely menee ensiksi yksikön vastaavalle sairaanhoitajalle. Lisäksi ilmoituksen tekijä sekä käsittelijä voivat liittää muita työntekijöitä mukaan käsittelyprosessiin. Ilmoitusten käsittelyssä tehdään tapahtuman ja riskin arviointia, juurisyiden analysointia sekä asetetaan korjaavat toimenpiteet tapahtumalle.

Kuukausittaisten tiimipalaverien yhteydessä käydään kootusti läpi yksikön Gurufield-ilmoitukset sekä työstetään näiden pohjalta yksikön toimintaa yhdessä työryhmän kanssa. Tärkeää on yhdessä koko työryhmän kanssa pyrkiä ratkaisemaan mahdolliset toimintaan liittyvät riskit sekä oppia tapahtuneista poikkeamista.

Vaara- / poikkeama- tapahtumien käsittelyn avulla pyritään ymmärtämään niiden syntyä sekä käsittelyprosessin myötä luomaan konkreettinen muutos turvallisuuden parantamiseksi. Tutkinnan perimmäisenä tavoitteena on siis vähentää haittatapahtuman riskiä.

Tilanteet käsitellään lisäksi tarpeen mukaan henkilökohtaisesti ilmoituksen tehneen henkilön kanssa ja tarvittaessa myös lapsen ja hänen läheisverkostonsa kanssa. Yhteistyötahoja

informoidaan merkittävimmistä korjaavista toimenpiteistä asian luonteesta riippuen joko palauteyhteenvedoissa tai tarvittaessa välittömästi puhelimitse.

Lasten kanssa korjaavista toimenpiteistä keskustellaan viikoittaisissa yhteisökokouksissa ja kiireellisissä asioissa voidaan tarvittaessa järjestää "nuortenkokous" samana päivänä. Jos asia koskee ainoastaan yhtä lasta, asia pyritään selvittämään samana päivänä, kun lapsi on tuonut epäkohdan esille. Myös omaisten esille tuomiin riskeihin reagoidaan tilanteen vaatimalla tavalla ja asia käydään viipymättä läpi omaisten kanssa.

Yksikön lapset voivat lisäksi ilmoittaa suullisesti ohjaajille havaituista puutteista, riskeistä ja poikkeamista. Lasten esille tuomat epäkohdat kirjataan asiakastietojärjestelmään ja tieto annetaan viipymättä myös vastaavalle ohjaajalle. Vastaava ohjaaja keskustelee asiasta yksikönjohtajan ja työryhmän kanssa. Lasta tuetaan tarvittaessa myös olemaan asiasta yhteydessä omalle sosiaalityöntekijälle, läheiselle tai sosiaaliasiavastaavalle, joiden yhteystiedot löytyvät Sauman yhteisistä tiloista sekä jäljempänä tästä asiakirjasta.

Vakavien vaaratapahtumien kohdalla toimitaan erillisen Humanan valmiussuunnitelman ohjeistuksen mukaisesti. Eriyisen tärkeää on huomioidaan välitön turvallisuuden varmistaminen, tapahtuman käsittely asianosaisten kanssa sekä tuen järjestäminen ja tutkinnan käynnistäminen sekä tiedottaminen tapahtuneesta. Tikin yksikönjohtaja ja Nepparin vastaava ohjaaja ovat käyneet debriefing -koulutuksen, joten tapahtumien jälkiselvittelyä pystytään käynnistämään ja järjestämään välittömästi tarpeen tullen.

Humanalla toteutetaan vuosittain myös kaikissa yksiköissä Työturvallisuuslain 10§:n edellyttämä työpaikan riskien ja vaaratekijöiden kartoitus. Se toteutetaan aina myös ennen työterveyshuollon työpaikkaselvityskäyntejä ja kun olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Kartoitus ja yhteenveto tehdään Gurufieldissä sähköisen lomakkeen avulla. Tulokset käsitellään yksikön työntekijöiden kanssa ja sen pohjalta laaditaan yksikkökohtainen työsuojelun toimenpideohjelma, jossa on aikataulu ja vastuutahot määriteltä.

4.4 Riskienhallinnan seuranta ja osaamisen varmistaminen

Tikin esihenkilö seuraa Gurufield-ilmoitusten määrää sekä muistuttaa ja ylläpitää toimintatapaa, jossa ilmoituksia kirjataan mahdollisimman herkästi. Jokaisen työntekijän kanssa käydään perehdytyskeskustelussa läpi Gurufield-ilmoituksen tekeminen ja sähköisen järjestelmän käyttöön opastetaan perehdytysvuorojen aikana. Lisäksi riskienhallinnasta sekä ilmoitusten tekemisestä keskustellaan kuukausittaisissa tiimipalavereissa, joissa näiden pohjalta kehitetään myös yksikön toimintatapoja turvallisemmaksi.

Uusista toimintatavoista ja ohjeistuksista käydään yhteistä keskustelua työryhmän kesken kuukausittaisten tiimipalaverien yhteydessä sekä tarvittaessa myös viikkopalaverien yhteydessä. Lisäksi tiedotusta työyhteisössä tehdään esihenkilön toimesta viikoittaisten "Ajankohtaista"-sähköpostiviestien välityksellä. Esihenkilön vastuulla on myös sopia muun työryhmän kanssa vastuunjaosta, jonka mukaan muutoksista tiedotetaan nuorisokodin lapsia, läheisiä ja tilaaja-asiakkaita.

4.5 Palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Laissa säädetään tilanteista, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä, palveluntuottajalla ja tämän palveluksessa olevalla henkilöllä on lakisääteinen velvollisuus tai oikeus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus viranomaisille. Tällaisia ilmoituksia ovat mm lastensuojeluun liittyvät sekä sosiaalihuollon tuen tarpeen arviointiin liittyvät ilmoitukset.

Velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus koskee muun muassa seuraavia henkilöitä:

- kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajan palveluksessa olevat henkilöt
- lasten päivähoidon palvelujen tuottajan palveluksessa olevat henkilöt
- sosiaali- ja terveydenhuollon, sosiaalipalvelujen tai lasten päivähoidon itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat henkilöt.

Edellä mainitut henkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan hyvinvointialueelle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Ilmoitus on tehtävä viipymättä. Heillä on myös tietyissä tilanteissa velvollisuus tehdä ennakollinen lastensuojeluilmoitus hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon jo ennen lapsen syntymää.

Lastensuojeluilmoituksen tekemiseen velvoitetuilla tahoilla on myös velvollisuus salassapitosäännösten estämättä tehdä ilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu seksuaalirikoksena tai henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistava teko. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja pahoinpitely. Lisäksi heidän tulee tehdä lastensuojeluilmoitus.

Nuorisokoti Tikin henkilökunta noudattaa edellä mainittua lastensuojeluun liittyvää ilmoitusvelvollisuutta sekä sosiaalihuoltolain mukaista ilmoitusvelvollisuutta, joka on tarkemmin kuvattu alla. Jokaisen työntekijän tulee tutustua tähän omavalvontasuunnitelmaan ja siten myös ilmoitusvelvollisuuteensa. Ilmoitusvelvollisuudesta tiedotetaan/muistutetaan aina uutta työntekijää sekä koko työryhmän tiimipalaverissa erikseen kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi Humanan organisaatiolla on olemassa anonyymi-ilmoituskanava väärinkäytöksille (EU:n ns. whistleblowing

direktiivi). Tämän ilmoituksen pystyy tekemään Humanan nettisivujen kautta ja ilmoitukset käsittelee Humanan laatutiimi.

29 § Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle palveluntuottajan omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisoin toimin.

Palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai alihankkijana toimivan henkilön on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä palveluyksikön vastuuhenkilölle tai muulle toiminnan valvonnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta palvelunjärjestäjälle tai palveluntuottajalle. Palvelunjärjestäjän, palveluntuottajan ja vastuuhenkilön on ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan taikka muun lainvastaisuuden korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä. Valvontaviranomainen voi päättää toimenpiteistä siten kuin 38 §:ssä säädetään tai antaa 39 §:ssä säädetyn määräyksen epäkohdan poistamiseksi.

Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena. Palveluntuottajan tai vastuuhenkilön menettelyä on pidettävä kiellettyä vastatoimena, jos henkilön työ- tai virkasuhteen ehtoja heikennetään, palvelussuhde päätetään, hänet lomautetaan, häntä muutoin kohdellaan epäedullisesti tai häneen kohdistetaan muita kielteisiä seurauksia sen vuoksi, että hän on tehnyt 2–4 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai osallistunut ilmoittamansa asian selvittämiseen. Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää henkilöä tekemästä 2–4 momentin mukaista ilmoitusta.

30 § Palveluntuottajan velvollisuus tiedottaa henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta

Palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 27 §:ssä tarkoitettuun palveluyksikön omavalvontasuunnitelmaan.

4.6 Ostopalvelut ja alihankinta

Nuorisokoti Tikki hankkii ostopalveluna kiinteistöhuolto- ja siivouspalveluja Akseli Kiinteistöpalvelut Oy:ltä. Kiinteistöhuollosta on tehty Akseli Kiinteistöpalvelut Oy:n kanssa sopimus, jossa on määritelty tähän kiinteästi kuuluvat palvelut. Lisäksi erillishinnoitteluna voidaan ostaa lisäpalveluja, kuten erillisiä siivous- tai korjauspalveluja. Lisäksi ruokahuollon kotiinkuljetus ostetaan S-kaupat palvelujen kautta.

Ostopalvelun tuottajat vastaavat tekemästään työstä mutta nuorisokoti Tikin tehtävänä palveluntuottajana on varmistaa yksikön riskienhallinnan ja asiakasturvallisuuden toteutuminen myös ostopalveluissa. Tikin henkilökunnan ja viime kädessä esihenkilön tehtävänä on valvoa, että ostopalveluna teetetty työ on tehty asianmukaisesti sekä estää toimillaan esimerkiksi keskeneräisen työn aiheuttamat turvallisuuteen vaikuttavat riskit. Tarvittaessa puutteellisesti tehdystä työstä tulee reklamoida ostopalvelun tuottajaa ja ryhtyä välittömästi tarvittaviin toimiin, joilla estetään mahdollisten riskien toteutuminen.

4.7 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Nuorisokoti Tikin esihenkilö vastaa yksikön valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä valmius- ja jatkuvuussuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä. Suunnitelma on laadittu Tikkiin Humanan ohjeistuksen mukaisesti ja se päivitetään vuosittain.

5 Asiakkaan asema ja oikeudet

5.1 Hoito- ja kasvatussuunnitelma

Nuorisokoti Tikki tarjoaa sijaishuollon palveluita hyvinvointialueille. Asiakassuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä on vastuussa lapsen sosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelmaa päivitetään lapsen asiakassuunnitelman neuvotteluissa, johon kutsutaan lapsen lisäksi aina myös hänen huoltajansa.

Lapsen kanssa pidetään aina omaohjaajakeskustelu suunnitellusti ennen asiakassuunnitelman neuvottelua, jolloin lapsen toiveet ja ajatukset kirjataan valmiiksi ylös. Näin

varmistetaan, että lapsen ääni tulee varmasti kuuluviin myös neuvottelutilanteissa, jotka voivat olla lapselle haastavia.

Asiakassuunnitelmaneuvoittelujen pohjalta tehdään hoito- ja kasvatussuunnitelma, joka laaditaan yhteistyössä lapsen, vanhempien, sosiaalityöntekijän ja nuorisokodin työryhmän kanssa. Suunnitelma pyritään tekemään aina mahdollisimman pian, kuitenkin ensimmäisen kahden viikon aikana. Asiakassuunnitelmaneuvoittelussa pohditaan yhdessä lapsen tavoitteita ja tämän pohjalta laaditaan myös hoito- ja kasvatussuunnitelma. Sijoitukseen alkuun pyritään järjestämään lisäksi perhepäivä, jolloin myös kyseistä suunnitelmaa pystytään laatimaan yhteistyössä vanhempien kanssa. Hoito- ja kasvatussuunnitelmaa päivitetään kolmen kuukauden välein. Omaohjaajan vastuulla on kuitenkin käydä hoito- ja kasvatussuunnitelmaa läpi kuukausittain kuukausikoosteiden yhteydessä yhdessä lapsen kanssa, jolloin suunnitelmaa voidaan päivittää lapsen tarpeiden tai suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Hoito- ja kasvatussuunnitelma kulkee samassa syklissä yksikössä tehtävän RAI-arvioinnin kanssa, joka tehdään lapselle kolmen kuukauden välein. RAI- arvioinnista saadaan myös mitattua tietoa lapsen senhetkisestä tilanteesta ja työskentelyä ja tavoitteita voidaan suunnitella arvioinnista saadun tiedon pohjalta.

Hoito- ja kasvatussuunnitelmaan kirjataan lapsen tiedot, tavoitteet ja työskentelytavat. Suunnitelmaan kirjataan myös lapsen vahvuuksia, voimavaroja ja taitoja, mutta myös lapsen haasteet ja miten näitä pyritään tukemaan sijoituksen aikana.

Hoito- ja kasvatussuunnitelman laatiminen, päivitys ja suunnitelman toteutuminen on ensisijaisesti omaohjaajien vastuulla, mutta tämän toteutumista ja päivitysten aikatauluja seuraavat myös yksikön vastaava ohjaaja sekä yksikönjohtaja.

5.2 Osallisuus ja tiedonsaantioikeus

Lapsen oikeus osallisuuteen kaikissa häntä koskevissa asioissa on suojattu vahvasti lainsäädännöllä, joka painottaa johdonmukaisesti sitä, että asianosaisilla on aina oikeus saada tietoa heitä koskevista asioista sekä oikeus lausua niistä omat näkemyksensä. Ikä ei ole peruste sulkea ketään tämän oikeuden ulkopuolelle. Lasten kohdalla viranomaisilla on erityinen velvoite kohdella heitä tasa-arvoisesti yksilöinä ja antaa heille mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Lastensuojelulaki korostaa lapsen asianosaisuutta kaikissa lastensuojeluprosessin vaiheissa. Sosiaalihuoltolain mukaan palveluja järjestettäessä ja kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota lasten ja nuorten tarpeisiin ja toivomuksiin.

Saumassa lasten näkemyksiä halutaan aktiivisesti kuunnella ja ottaa huomioon lapsen hoitoa ja arkea suunniteltaessa. Lapselle nimettyjen omaohjaajien tulee ensisijaisesti luoda lapseen vastavuoroinen suhde, jossa lapsi kokee tulevansa kuulluksi ja olevansa aktiivinen toimija häntä koskevien omaohjaajatyön suunnitelmia, viikko-ohjelmia sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmia laadittaessa.

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän täytyy huolehtia, että lapsi saa sijaishuollossa tietoa omasta tilanteestaan ja voi tavata sosiaalityöntekijäänsä kahden kesken. Näin lapsi voi keskustella itseään ja sijaishuoltoaan koskevista asioista luottamuksellisesti. Saumassa tätä yhteyttä tuetaan ja tarvittaessa avustetaan lasta yhteydenpidossa oman sosiaalityöntekijän kanssa.

Lapselle täytyy kertoa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisella tavalla, miksi hänet on otettu huostaan ja mitä seuraavaksi tapahtuu. Sosiaalityöntekijän lisäksi Sauman ohjaajat käyvät aktiivista keskustelua lapsen kanssa hänen tilanteestaan ja asioistaan, jotta voidaan varmistaa lapsen oma käsitys ja tieto häntä koskevista asioista.

Saumassa omavalvontasuunnitelma käydään läpi säännöllisesti keväisin ja syksyisin yhdessä kaikkien lasten kanssa lasten kehittämispäivien yhteydessä. Tarkoituksena on lasten osallistaminen omavalvonnan sekä toiminnan kehittämiseen yhteisen keskustelun pohjalta. Suunnitelma on myös vanhempien luettavissa ja kommentoitavissa Sauman olohuoneessa sekä verkkosivuilla ja tästä kerrotaan vanhemmille sijoituksen alussa.

Yhteisökokouksissa ja omaohjaajakeskusteluissa lasten on mahdollista vaikuttaa toimintaan viikoittain. Kaikki yhteisökokoukseen tuodut asiat käsitellään yhteisesti ja tarvittaessa palautteeseen reagoidaan välittömästi. Viikoittaisissa yhteisökokouksissa lapsi voi tuoda esiin ehdotuksia toiminnan kehittämiseen. Yhteisökokouksessa voidaan asian mukaan joko suoraan päättää asiasta tai jättää asian työryhmän päätettäväksi.

5.3 Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Lain mukaan alaikäisen itsemääräämisoikeuden toteutuminen pitää varmistaa siten, että hänen mielipiteensä hänen omasta sosiaali- ja terveydenhuollostaan selvitetään ja otetaan huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Lisäksi lapsella on erityisiä oikeuksia sijaishuollon aikana. Lastensuojelulain mukaan näitä ovat muun muassa oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja tarpeita vastaavaan sijaishuoltopaikkaan, oikeus hyvään kohteluun, oikeus tavata hänelle läheisiä ihmisiä, oikeus tavata sosiaalityöntekijää, oikeus saada tietoa omasta tilanteestaan ja oikeus saada käyttövaroja.

Sijaishuollossa olevalla lapsella on oikeus hänelle tärkeisiin, turvallisiin ja läheisiin ihmissuhteisiin. Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan, sisarusiaan ja muita hänelle läheisiä ihmisiä.

Yhteydenpito voi olla esimerkiksi vierailuja ja puhelinsoittoja. Saumassa halutaan ylläpitää lapsen suhteita omiin läheisiinsä ja verkostoihinsa ja siksi lasta kannustetaan aktiiviseen yhteydenpitoon itse ja yhteyttä lapsen verkostoihin pidetään myös ohjaajien toimesta.

Sijoitetulla lapsella on oikeus saada taloudellista tukea käyttövaroina. Sosiaalityöntekijän täytyy huolehtia, että lapsi saa omaan käyttöönsä käyttövaroja joka kuukausi: alle 15-vuotiaalle lapselle määrä, joka vastaa hänen yksilöllistä tarvettaan ja 15 vuotta täyttäneelle nuorelle vähintään määrä, joka vastaa kolmasosaa kulloinkin voimassa olevasta elatustuen määrästä. Vuonna 2025 täysimääräinen elatustuki on 198,13 e/kk, joten käyttövaran määrä on vähintään 66,04 e/kk.

Nuorisokoti Tikissä käyttövaroja maksetaan:

- Yli 15-vuotiaalle 16,50 €/vko (tai 67e/kk)
- Alle 15-vuotiaalle 12€/vko (tai 48e/kk)

Käyttövaroja ei ole tarkoitettu lapsen koulunkäyntiin tai harrastuksiin, vaan kyse on taskurahan luonteisista varoista. Käyttövaroja ei ole myöskään tarkoitettu sellaisten hygieniatuotteiden hankkimiseen, jotka kuuluvat osaksi laitoshuoltoa. Lapsella on oikeus päättää itse henkilökohtaiseen käyttöön saamistaan käyttövaroista ja opetella itsenäistä rahan käyttöä. Edes lapsen huoltajalla tai muulla edunvalvojalla ei ole oikeutta määrätä varojen käytöstä. Myöskään sijaishuoltopaikalla ei ole oikeutta puuttua lapsen käyttövarojen määrään tai maksamiseen. Käyttövaroista pidetään kirjaa ja näiden maksuista lähetetään tietoa myös lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Käyttövaroihin ei voida puuttua lapsen käyttäytymisen perusteella. Varojen määrää ei voida vähentää esimerkiksi lapsen karkumatkojen tai muun käyttäytymisen perusteella. Käyttövaroja ei voi käyttää lapsen yksin antamalla suostumuksella vahingon korvaamiseen. Vahingonkorvauslain mukaan kuitenkin se, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Kun vahingon on aiheuttanut alle 18-vuotias, hän on velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka on kohtuullinen hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen. Vahingonkorvauslain mukaan myös alaikäinen voi siis olla velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Lapsen kanssa ei kuitenkaan voida yksin sopia vahingonkorvauksesta, vaan siihen tarvitaan huoltajan tai edunvalvojan suostumus. Nuorisokoti Tikin käytäntönä onkin, että vahingonkorvaussopimuksen teosta sovitaan aina yhdessä nuoren, huoltajan tai edunvalvojan ja sosiaalityöntekijän kanssa.

Lastensuojelun edunvalvontaa on haettava tilanteessa, jossa huoltaja ei voi puolueettomasti toimia lapsen edunvalvojana lastensuojelusasiassa. Lastensuojelun edunvalvonnassa on kyse YK:n lapsen oikeuksien yleissopimukseen ja kansalliseen lainsäädäntöön liittyvästä ja viranomaisia velvoittavasta lapsen oikeudesta osallisuuteen, tulla kuulluksi ja ilmaista mielipiteensä kaikissa

lasta koskeissa viranomaistoimissa. Lastensuojeluasiassa lapsen henkilöön liittyvän edunvalvonnan hakeminen perustuu lastensuojelulakiin. Edunvalvojaa haetaan lastensuojeluasioissa ensisijaisesti lastensuojelulain 22 §:n nojalla. Säännöksen mukaan lapselle on tarvittaessa haettava edunvalvojaa käyttämään huoltajan sijasta lapsen puhevaltaa lastensuojeluasiassa. Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on velvollisuus huolehtia, että edunvalvojaa haetaan tarvittaessa. Lisäksi lapsella on mahdollisuus saada oikeusavustaja oikeuskäsittelyyn. Tarvittaessa Saumassa avustetaan edunvalvojan hakemisessa sekä pidetään olemassa olevaan edunvalvojaan yhteyttä kulloinkin sovitun käytännön mukaisesti.

Sauman toimintaa ja lapsen oikeuksien toteutumista valvovat Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä aluehallintovirasto. Yksikön toimintaa ohjaavat useat lait, erityisesti lastensuojelulaki, YK:n lapsen oikeuksien sopimus, sekä laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta.

Asuinyksikköön on laadittu omavalvontasuunnitelma (SHL 47§) sekä hyvää kohtelua koskeva suunnitelma (LSL 61b §), joita päivitetään säännöllisesti. Omavalvontasuunnitelmaan sisältyy henkilökunnan ilmoitusvelvollisuutta koskeva menettelyohje (Sosiaalihuoltolaki (1301/2014; SHL) 48-49 §).

Nuorisokoti Tikki kuuluu osaltaan Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pirkanmaan yhteiseen työsuojelun yhteistoiminta-alueeseen. Yhteistoiminta perustuu valvontalakiin, jossa määritellään työsuojelun yhteistoimintahenkilöstö, työsuojelun yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat ja yhteistoiminnan järjestäminen työpaikalla. Lisäksi esimerkiksi työturvallisuuslaissa ja työterveyshuoltolaissa on erityisiä säännöksiä yhteistoiminnassa käsiteltävistä asioista.

Lait määrittelevät asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä jokaisen oikeutta henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen. Saumassa joudutaan joskus rajaamaan yksilön vapauksia lastensuojelulain määrittämien rajoitustoimenpiteiden puitteissa. Kaikki toiminta on hoidon kannalta perusteltua, asiakkaan kannalta välttämätöntä ja asiakkaan edun mukaista.

Menettelytapaohje rajoitustoimenpiteiden käytöstä löytyy nuorisokodin ohjaajien toimistosta perehdytyskansioista sekä sähköisestä kansioista. Jos rajoitustoimenpiteitä joudutaan käyttämään, siitä tehdään päätöksen lisäksi aina ilmoitus lapsen vastuusosiaalityöntekijälle ja vanhemmilta ja lapselta selvitetään mielipide sekä annetaan ohjeistus valittamiseen, mikäli rajoitustoimenpide mahdollistaa laissa määritellyn valitusoikeuden.

Rajoitustoimenpiteiden vaikutusta seurataan hoito- ja kasvatussuunnitelman päivityksen yhteydessä sekä asiakassuunnitelmanneuvotteluissa. Lisäksi asiakassuunnitelmanneuvottelussa sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmaa laadittaessa mietitään tavoitteita ja keinoja, joilla vähennetään rajoitteiden ja pakotteiden käytön tarvetta.

Yhteisökokouksissa lapset voivat tuoda myös asioita esille, jotka tukevat heidän olemistaan ja sitoutumistaan nuorisokodin toimintaan ja näin osaltaan lisäävät itsemääräämisoikeutta sekä vähentävät mahdollisten rajoitustoimenpiteiden käyttöä.

5.4 Asiakkaan asiallinen kohtelu

Saumassa on tehty lasten kanssa Hyvän kohtelun opas. Oppaassa pohditaan, miten Saumassa kohdellaan muita ihmisiä. Opas on aina saatavilla ja luettavissa yhteisissä tiloissa, mutta sitä käydään myös läpi uuden työntekijän perehdytyksessä ja uuden lapsen muuttaessa osastolle. Lisäksi yhteisiin tiloihin on suunniteltu yhdessä lasten kanssa puu, johon on lisätty tärkeitä ohjaajien ja lasten toimintaa ohjaavia arvoja. Lisäksi yhteisten tilojen seinällä on esillä vuosikello yhteisistä tapahtumista, joka lisää yksikön ennakkollisuutta arjessa.

Mikäli tulee tietoon, että lasta on mahdollisesti kohdeltu epäasiallisesti tai loukkaavasti, asiaa ryhdytään selvittämään. Mikäli työntekijää syytetään tai epäillään tämänkaltaisesta toiminnasta, selvittämisen tekee aina esihenkilö. Epäasiallinen ja loukkaava käyttäytyminen käsitellään aina lapsen, huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa. Asia käsitellään aina myös työryhmässä ja tehdään tarvittavat toimenpiteet. Mikäli työntekijä on kohdellut asiakasta epäasiallisesti tai loukkaavasti, toimii esihenkilö työnjohdollisin keinoin.

5.5 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Jatkuvaa arviointia omavalvonnan kehittämiseen liittyen tehdään myös säännöllisesti kerätyn palautteen pohjalta. Palautetta kerätään Roidu-palauttejärjestelmään lapsilta, vanhemmilta ja sosiaalityöntekijöiltä kuukausittain. Roidun asiakaspalauttekyseilyt on laadittu vastaamaan yksikön tarpeisiin. Palautteet käydään läpi tiimin ja yksikön johtajan kanssa yhteisissä tiimipalavereissa ja saadun palautteen pohjalta kehitämme yksikön toimintaa. Kehittämistoimia suunnitellaan tiimipalavereissa yhdessä tiimin kanssa ja samalla sovitaan kehittämisprosessin aikataulusta sekä ketä kehittämistoimenpiteistä kulloinkin vastaa sekä seuraa näiden toteutumista.

5.6 Asiakkaan oikeusturva

Ensisijaisesti epäkohtaa tai ongelmaa kannattaa selvittää toimipisteen työntekijän tai toimipisteen esihenkilön kanssa. Työntekijän toimintaan liittyvistä ongelmista voi kertoa toimipisteen esihenkilölle tai omalle sosiaalityöntekijälle. Jos nämä keinot eivät hyödytä, on alla kerrottuna asiakkaan oikeusturvakeinot.

Muistutus

Sinulla on oikeus tehdä muistutus toimipisteen esihenkilölle tai johtavalle viranomaiselle, mikäli olet tyytymätön saamaasi kohteluun tai toimipisteen toiminnan laatuun. Muistutuksen voi

tarvittaessa tehdä myös läheisesi tai laillinen edustajasi. Lähtökohtaisesti yksikön johtaja, vastaava ohjaaja tai omaohjaaja avustavat muistutuksen laatimisessa.

Muistutuksen vastaanottamisen jälkeen epäkohta tulee heti toimipisteen vastuuhenkilön tietoon ja siihen voidaan puuttua nopeasti. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kahden viikon sisällä tiedon saatuaan. Vastauksesta tulee käydä ilmi, mihin toimenpiteisiin muistutuksen johdosta on ryhdytty tai miten asia on muuten tarkoitettu hoitaa. Muistutuksissa ilmi tulleet epäkohdat tai puutteet otetaan aina huomioon yksikön toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Muistutuksen vastaanottaja nuorisokoti Tikissä:

Paula Heilimö, yksikön johtaja

Pasmakatu 1, 20660 Littoinen

Paula.heilimo@humana.fi

Muistutuksen vastaanottoja Varsinais-Suomen hyvinvointialueella:

kirjaamo@varha.fi

Muiden hyvinvointialueiden johtavien sosiaalityöntekijöiden yhteystietojen haussa sinua auttaa yksikönjohtaja, vastaava ohjaaja tai omaohjaajasi.

Sosiaaliasiavastaava

- tiedottaa asiakkaan oikeuksista
- neuvoo asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- neuvoo muistutuksen laatimisessa
- raportoi asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymisestä vuosittain kunnanhallitukselle
- edistää muilla tavoin sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksien toteutumista

Sosiaaliasiavastaavaan voit olla yhteydessä, jos koet tullessi väärin kohdelluksi saamassasi sosiaalihuollon palvelussa tai tarvitset neuvoja oikeuksistasi. Sosiaaliasiavastaava neuvoo asiakkaita, ei toimi valitusviranomaisena eikä hänellä ole itsenäistä päätösvaltaa. Sosiaaliasiavastaava neuvoo asiakkaita pääasiallisesti puhelimitse ja sosiaaliasiamiehen palvelut ovat asiakkaille maksuttomia.

Sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Sosiaaliasiavastaavien puhelinaika: ma-pe klo 10-12 ja 13-15

Puhelin: 02 313 2399

Sähköposti: sosiaaliasiavastaava@varha.fi

Satakunnan hyvinvointialue

Puhelin: 044 707 9132

Sähköposti: sosiaaliasiavastaava@sata.fi

Helsinki

Neuvonta ma-to klo 9–11

puh. 09 310 43355

Sähköposti: sosiaali.potilasasiavastaava@hel.fi

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Sosiaali- ja potilasasiavastaavat ovat tavoitettavissa:

Arkisin maanantaisin ja tiistaisin 12.00-15.00

Arkisin keskiviikkoisin ja torstaisin 9.00-11.00

sähköposti: sosiaali-japotilasasiavastaava@vakehyva.fi

Pohjoispohjanmaan hyvinvointialue

Sosiaaliasiavastaava, Oulu

Puhelin: 0447034115

Kantelu, Aluehallintovirasto ja Valvira

Jos olet muistutusvastauksen jälkeen edelleen tyytymätön, voit tehdä asiasta kantelun aluehallintovirastoon, jossa tutkitaan, onko asiassa toimittu laillisesti ja asianmukaisesti. Kantelulla voi pyrkiä vaikuttamaan lainvastaiseksi, virheelliseksi tai epäasianmukaiseksi koettuun toimintaan tai viranomaisen toimimattomuuteen ja tehtävien laiminlyöntiin. Kantelu ei voi muuttaa tai kumota tehtyä päätöstä. Kantelun voi tehdä kuka tahansa ja se on maksutonta. [Aluehallintoviraston sivuilta](#) löytyy malli ja ohjeita kantelun tekemiselle.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot:

kirjaamo.lounais@avi.fi

Puhelinvaihe: 0295 016 000

Postiosoite: PL 4, 13035 AVI

Käyntiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, Turku

Avoinna: ma–pe klo 8.00–16.15

Järjestämisvastuussa oleva hyvinvointialue ohjaa ja valvoo hankkimiensa palvelujen laatua, lainmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumista samalla tavalla kuin omia palveluitaan. Hyvinvointialueen pitää varmistaa, että sille palveluja tuottavalla palveluntuottajalla

on riittävät ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset huolehtia palveluiden tuottamisesta.

Jos hyvinvointialue ei pysty omavalvonnalla ratkaisemaan esiin tulleita epäkohtia tai puutteita ja toiminnasta muodostuu oleellinen riski asiakas- ja potilasturvallisuudelle, toiminnan lainmukaisuudelle tai asiakkaan keskeisten oikeuksien toteutumiselle, on sen ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.

Valvira, sosiaalihuollon valvonta puh. 0295 209 299 (arkisin klo 9–11 ja 13–15)

Oikeusasiamies ja oikeuskansleri

Oikeusasiamies on oikeuskanslerin ohella ylin laillisuusvalvoja. Kuka tahansa voi ottaa yhteyttä oikeusasiamieheen, jos kokee, että on kohdeltu huonosti tai epäoikeudenmukaisesti esimerkiksi lastensuojelussa. Oikeusasiamiehelle voi tehdä kantelun kirjallisesti joko vapaamuotoisesti tai käyttämällä oikeusasiamiehen [kotisivuilta](#) löytyviä kantelulomakkeita. Oikeusasiamies tutkii tapauksen, jos hän epäilee, että viranomainen on toiminut väärin tai vastoin lakia. Kun asia on tutkittu, saat kirjallisen päätöksen, joka lähetetään sinulle ja sille, jonka toimintaa arvostelit. Kaikki asiat pyritään ratkaisemaan alle vuodessa.

Voit soittaa oikeusasiamiehen kansliaan ja kysyä neuvoa. Puh. 09 4321 (numerosta vastaa ”eduskunta - riksdagen”) Kerro, että sinulla on asiaa oikeusasiamiehen kansliaan.

5.7 Omaohjaaja

Lapselle nimetään hänen saapuessaan Saumaan kaksi omaohjaajaa, jotka kantavat vastuun lapsen asiakasprosessin etenemisestä. Päävastuu lasten asiakasprosesseista on nuorisokodin vastaavalla ohjaajalla. Omaohjaajatyöskentely on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jota suunnitellaan yhdessä lapsen kanssa, jotta työskentely palvelee lapsen omia tavoitteita. Omaohjaajatyöskentelyä tehdään lapsen kanssa keskimäärin kaksi-kolme kertaa viikossa, yhteensä noin kolme tuntia. Työskentelyä suunnitellaan yhdessä lapsen kanssa ja omaohjaajat tekevät tästä aina kirjallisen suunnitelman kuukaudeksi kerrallaan.

Omaohjaajakeskusteluissa voidaan käsitellä yksilötyöskentelyn keinoin esimerkiksi lapsen tunne- ja mielenterveystaitoja, päihteiden käyttöä sekä päihteettömyyttä tukevia asioita tai arkitaitoja. Keskusteluissa on kuitenkin mahdollista käydä läpi mitä tahansa asiaa, joka tukee lapsen kasvua ja kehitystä. Lisäksi omaohjaajatyöskentely sisältää lapsen toimintakyvyn arviointia, jota tehdään suunnitelmallisesti ja yhteistyössä lapsen verkoston kanssa InterRAI ChYMH-DD -menetelmää käyttäen lapsen saapuessa nuorisokotiin, sijoituksen aikana kolmen kuukauden välein sekä

sijoituksen päättyessä. Omaohjaajakeskustelujen lisäksi on myös hetkiä, joissa keskitytään lapsi-omaohjaaja-suhteen kehittymiseen. Tällöin omaohjaaja-aika sisältää vapaata, lapsen toivomaa yhdessä vietettyä aikaa.

Jokaiselle lapselle pyritään järjestämään säännöllistä päivätoimintaa. Omaohjaajat kartoittavat yhdessä lapsen kanssa hänen mielenkiintonsa kohteet ja harrastukset. Saumassa lapsia kannustetaan kokeilemaan erilaisia toiminnallisia harrastuksia yksilöllisen mielenkiinnon mukaan. Lisäksi myös yhteisöilloissa käydään tutustumassa erilaisiin aktiviteetteihin yhteisönä. Nuorisokodin ohjaajat suunnittelevat arjen ympärille yhteisiä vapaa-ajanvieton hetkiä, joita tarjotaan kaikille lapsille. Nuorisokoti järjestää myös vuosittaisia retkiä, joiden suunnittelussa ja toteutuksessa lapset ovat mukana. Omaohjaajan kanssa on myös mahdollista käydä kahdestaan tutustumaan erilaisiin harrastustoimintoihin.

Omaohjaajat pitävät yhteyttä lapsen verkostoihin ja huolehtivat käytännön sopimuksista lapsen kanssa. Omaohjaajat huolehtivat, että laadukas hoito ja kuntoutus toteutetaan hoito- ja kasvatussuunnitelman mukaisesti.

6 Palvelun sisällön omavalvonta

6.1 Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Sauman arki rakentuu yhteisön toimintojen ja henkilökohtaisen päivätoiminnan ympärille. Tarkoituksena on, että lapset ottavat mahdollisimman paljon vastuuta yhteisön pyörittämisestä ja tätä kautta myös vastuuta omasta elämästään. Lasten tehtäviin kuuluu erikseen jokaisen lapsen kanssa sovitut talon työt, ruuanlaittovastuu, koulunkäynti, omaohjaaja- ja yksilötyöskentely sekä ryhmätoimintaan osallistuminen.

Ryhmätoiminta tarkoittaa viikoittain toistuvia yhteisökokousta ja yhteisöiltaa, tunne-, mielenterveys- ja päihderyhmiä:

- Maanantaisin pidettävässä ryhmässä käsitellään ajankohtaisten tarpeiden mukaisesti tunne- ja mielenterveys sekä päihdeasioita. Ryhmässä keskitytään tunnetaitojen harjoitteluun, pohditaan mielenterveyteen liittyviä asioita sekä päihdeiden käyttöön liittyvien ilmiöitä ja asioita. Työskentelyssä voidaan hyödyntää esimerkiksi DKT-taitojen harjoittelua sekä hyödyntää henkilökunnan nepsy-osaamista. Toisinaan voidaan myös esimerkiksi lähteä yhteisesti kokeilemaan muuta mielekästä toiminnallista tekemistä, jotta lapsi voisi löytää vaihtoehtoista toimintaa päihdeiden käytön tilalle.

- Keskiviikon yhteisöillan tavoitteena on viettää koko nuorisokodin yhteistä, mukavaa aikaa suunnitellusti. Yhteisöillassa on tarkoituksena tehdä jotain mukavaa yhdessä lasten ja henkilökunnan kanssa ilman sen suurempaa tavoitetta. Yhteisöillassa on ollut esimerkiksi peli- tai leffailtoja, jolloin lapset monesti leipovat jotain ensin. Yhteisöilloissa käydään säännöllisesti myös nuorisokodin ulkopuolelle, kuten urheilemassa tai retkeilemässä. Yhteisöiltoihin lapset voivat itse myös ehdottaa ohjelmaa yhteisökokouksissa.
- Torstaisin pidettävä yhteisökokous on foorumi, johon kuka tahansa yhteisön jäsenistä voi tuoda minkä tahansa asian käsiteltäväksi. Yhteisökokouksessa voidaan käsitellä yhtä lailla lasten kuin aikuisten toimintaan liittyviä asioita. Jokaisella yhteisön jäsenellä on mahdollisuus toimia vuorollaan puheenjohtajana ja sihteerinä. Yhteisökokous voi tehdä päätöksiä esim. yhteisöiltoihin liittyvistä asioista tai muista talon toimintaan liittyvistä asioista. Yhteisökokouksessa suunnitellaan myös seuraavan viikon ruokalistaa. Sauman toiminnan rakenteisiin ja raameihin ei yhteisökokouksella kuitenkaan ole päätäntävaltaa. Näitäkin asioita yhteisökokous voi kuitenkin käsitellä ja tehdä ehdotuksen eteenpäin, mikäli rakenteissa on jotain tarkennettavaa.
- Arkiryhmässä keskitytään arjen ja elämänhallinnallisiin asioihin. Tämä onkin yhdistetty torstaiseen toiveruokapäivään, jolloin lapsille on jaettu vastuualueet, joiden mukaisesti he osallistuvat toiveruokailun suunnitteluun ja valmisteluun.

Yksilötyöskentelyä Saumassa toteutetaan omaohjaajatyöskentelyn lisäksi sairaanhoitajan, päihdetyöntekijän ja neuropsykiatristen valmentajien toimesta. Alkusijoitukseen liittyy aina arviointijakso, jonka aikana kartoitetaan lapsen fyysiseen terveyteen, mielenterveyteen, neuropsykiatrisiin haasteisiin sekä päihdeidenkäyttöön liittyvää tilannetta ja tuen tarvetta. Kartoitusta tehdään käyttämällä erilaisia päihde- ja riippuvuusasteen arviointiin sekä mielialan kartoittamiseen tarkoitettuja menetelmätyökaluja ja mittareita. Tämän jälkeen tehdään suunnitelma yksilöllisen tarpeen mukaisesta kuntouttavasta työskentelystä.

Päihdetyöskentelyn tavoitteena on arvioida ja kartoittaa lapsen päihdeiden käytön vakavuusastetta, pysäyttää aktiivinen päihdeiden käyttö ja tasapainottaa lapsen sen hetkinen elämäntilanne sekä antaa lapselle tarvittavat valmiudet jatkoon. Päihdetyön pohjalla on traumaorientaatio, jonka avulla pyritään selvittämään juurisyitä lapsen haitalliselle päihdeiden käytölle. Tavoitteena on selvittää, onko lapsen päihdeiden käytössä kyse päihdeillä oirehtimisesta vai päihdeongelmasta. Päihdeongelmasta voidaan puhua silloin, kun lapsella on pakottava tarve käyttää päihdeitä ja se vaikuttaa kokonaisvaltaisesti elämän kaikilla osa-alueilla. Päihdeillä oirehtimisesta taas puhutaan silloin, kun lapsi yrittää peittää tai lievittää muita ongelmia kuten mielenterveydellisiä haasteita.

Alkukartoitukseen liittyvän arviointijakson päätyttyä lapsen kanssa työskennellään muutosvaihemallin mukaisesti. Malli koostuu eri osa-alueista, joita ovat esiharkinta-, harkinta-, päätöksenteko-, toiminta- ja ylläpitovaihe. Työskentelyssä on tärkeää tunnistaa missä vaiheessa muutosta nuori on ja suunnitella työskentelyä tämän mukaisesti. Sijoituksen aikana lapsen kanssa työtetään vaihtoehtoisia toimintatapoja, joiden avulla lapsi voi korvata sen tyhjiön, jonka päihneiden käytön lopettaminen jättää. Varsinaisen päihdetyön rinnalla työtetään lisäksi lapsen mielialaan ja neuropsykiatriisiin haasteisiin liittyviä tekijöitä yksilötyön keinoin.

Sauman erityistyöntekijät koostavat yhteistyössä muun työryhmän kanssa jokaisesta sijoitetusta lapsesta alkukartoituksen ja loppuarvion. Lisäksi yksilöllisen tarpeen mukaisesta kuntouttavasta työskentelystä sijoituksen aikana informoidaan kuukausikoosteiden yhteydessä.

Perhetyöskentelyä Saumassa toteutetaan ensisijaisesti omaohjaajien toimesta. Sijoituksen alussa perheelle tarjotaan mahdollisuutta niin sanottuun perhepäivään yhdessä omaohjaajan kanssa. Tällöin voidaan kiireettömästi käydä läpi sijoituksen alkuun liittyviä asioita ja kysymyksiä, Sauman käytänteitä, työstää hoito- ja kasvatussuunnitelmaa sekä arvioida ja suunnitella perheen kanssa tehtävän työskentelyn tarvetta. Perheelle tarjotaan aina lähtökohtaisesti päivittäistä yhteydenpitoa ohjaajien kanssa omaan lapseen liittyen mutta aikatauluista ja yhteydenpitotavoista sovitaan kuitenkin aina perheen toiveiden mukaisesti.

Perheelle tarjotaan vähintään kerran kuussa heidän kanssaan tehtävää yksilöllistä työskentelyä. Kiireellisessä sijoituksessa työskentely voi olla tiheämpää ja aina lapsen tarpeisiin istuvaa. Perheen kanssa yksilöllisesti tehtävän työskentelyn lisäksi järjestämme muutaman kerran vuodessa "avoimet ovet", jolloin on tarjolla vapaamuotoisia yhteisiä kahvihetkiä tai teemapäiviä.

6.2 Koulunkäynti

Peruskouluikäisten kanssa Saumasta tehdään yhteistyötä Kaarinan kaupungin kanssa. Lähikouluna toimii Kotimäen koulu mutta lopullinen koulupaikka määräytyy lapsen tuen tarpeen mukaisesti ja voi olla myös jokin muu koulu, jossa tukitoimia voidaan tarjota riittävästi. Käytännössä erityisen tuen tarpeessa olevat lapset ovat sijoittuneet joko Kotimäen koulun tai Piikkiön yhtenäiskoulun pienryhmiin. Yhteistyö pienryhmien erityisopettajien ja Sauman ohjaajien kanssa on hyvin tiivistä. Mikäli lapsi jostain syystä on estynyt käymään fyysisesti koulua, pyydetään opettajalta aina etäopiskeluun suunnitelma, jonka pohjalta lasta tuetaan koulunkäyntiin yksikössä. Tarvittaessa opettaja on myös tullut opettamaan lasta Saumaan ennalta sovitun jakson ajan.

Peruskoulun suorittaneille pyritään järjestämään jatko-opiskelupaikka tai sen saamiseen tähtäävää toimintaa. Tarvittaessa jatko-opintojen suunnittelussa käytetään apuna Kaarinan kaupungin uraohjaajaa, joka voi tarvittaessa tulla tapaamaan lasta myös Saumaan.

Lapsen kouluasioista vastaa lapsen omaohjaajat yhdessä vastaavan ohjaajan kanssa.

6.3 Ravitseminen

Saumassa tarjoillaan aamupala, lounas, päivällinen ja iltapala. Tämän lisäksi lapsilla on mahdollisuus ottaa välipalaa halutessaan. Henkilökunta ruokailee lasten kanssa, kiinnittää huomiota lasten syömiseen ja reagoi siihen tarvittaessa. Terveyskasvatus on osa nuorisokodin perustyötä ja tarjolla on aina lautasmallin mukaista ruokaa. Sairaanhoidaja ja omaohjaajat käyvät tarvittaessa lasten kanssa henkilökohtaisia keskusteluja ravitsemukseen liittyen.

Lasten yhteisö suunnittelee yhteisökokouksessa seuraavien viikkojen ruokalistan yhdessä työntekijöiden kanssa. Ruokalistassa kiinnitetään huomiota monipuoliseen ruokavalioon sekä ruoanvalmistustaitojen kehittymiseen. Lapset osallistuvat ruoanvalmistukseen jokaisen kanssa yksilöllisesti sovitulla tavalla.

6.4 Hygieniakäytännöt

Nuorisokotia siivotaan päivittäin tarpeen mukaisesti. Varsinaiset siivouspäivät ovat tiistaisin ja lauantaisin, jolloin päivävuoron aikana yhteiset tilat imuroidaan, lattiat pestään ja muut pinnat pyyhittäen. Yövuorolaisen tehtävänä on wc-tilojen siivous joka vuorossa sekä tarkastaa ja varmistaa yleinen talon siisteys sekä jääkaapin sisältö ja siisteys. Lapset osallistuvat talon yleisen siisteyden ylläpitämiseen päivittäin esimerkiksi astioiden keräämisellä astianpesukoneeseen. Lisäksi lasten tehtävänä on viikoittain huolehtia oman huoneensa siisteydestä imuroimalla, lattioiden pesulla ja pintojen pyyhinnällä.

Jokaisella työntekijällä on hygieniapassi suoritettuna. Uusille työntekijöille järjestetään hygieniapassikoulutus. Lapsia opastetaan siisteyden ylläpitämiseen ja hygieniasta huolehtimiseen.

6.5 Infektioiden torjunta

Sairastavat lapset eivät osallistua talon töihin ja sairastaminen tapahtuu omassa huoneessa silloin, kun se on välttämätöntä. Kun lapset ovat sairaana, kiinnitetään erityistä huomiota käsihygieniaan ja yleiseen siisteyteen.

Mikäli työntekijä on matkalla pohjoismaiden ulkopuolella yli 4 vrk:ta, veloitetaan hänet käymään salmonellatesteissä työterveyshuollossa. Mahdollisissa tautiepidemioissa tiedottaminen ja

ohjeistaminen tehdään tapauskohtaisesti. Työterveys ja työnantaja antavat henkilökunnalle intranetin kautta lisätietoa.

6.6 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys nuorisokoti Tikissä pyrkii vahvistamaan lasten tapaa ajatella ja toimia kestävämmän tulevaisuuden puolesta. Tavoitteenamme on tukea lapsia tekemään perusteltuja ja kestäviä valintoja niin ympäristön, talouden kuin sosiaalisen oikeudenmukaisuuden suhteen. Haluamme omassa toiminnassamme edistää ihmisoikeuksia, lastenoikeuksia, monikulttuurisuutta, kulttuurista ja seksuaalista erityisyyttä, ekologisuutta, kierrätystä sekä uusiutuvaa energiaa.

Nuorisokoti Tikissä työn keskiössä on aina lapsen etu ja vuorovaikutustyö on Tikin arjen kulmakivi, johon työ pohjautuu. Vuorovaikutuksen myötä pyrimme edistämään kestävä kehitystä ja jokaisen lapsen etua yksilöinä. Vuorovaikutuksen kautta huomioimme kunkin lapsen ja nuoren kulttuurin, oikeudet, ihmisarvon ja jokaisen lapsen yksilöllisen erityisyyden.

Lasten oikeuksia pyritään edistämään osallistavalla työotteella, jonka tarkoituksena on saada lisättyä lasten ja nuorten toimijuutta omassa elämässään. Jokainen perhe ja lapsi kohdataan tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Toimintakulttuuri pyrkii vaalimaan perusoikeuksia ja hyvän elämän edellytyksiä sekä mahdollistamaan asiakkaiden osallisuutta päättää ja vaikuttaa päätöksenteossa. Tämä tarkoittaa, että jokaisen lapsen ja nuoren erityistarpeet pyritään huomioimaan aina sijoituksen eri vaiheissa ja lapsen edun toteutuminen on aina työn keskiössä. Hyvien kasvatus käytänteiden mukaisesti lapsi on itse osallisena ikätasonsa mukaisesti päättämässä omista jokapäiväisistä toimistaan. Lapsen omaa identiteettiä ja minuutta vahvistetaan ja tuetaan vuorovaikutuksella, kuuntelemalla, ohjeistamalla yhteisesti hyväksytyyn elämäntapaan.

Kulttuurinen kestävyys antaa vapauden eri kulttuuristen arvojen ilmentymille, sekä mahdollistaa maailmankuvan monimuotoisuuden hahmottamista ja toisistamme oppimista. Kulttuurista kestävyttä tuemme kielten, perinteiden ja tapojen vaalimisella ja eteenpäin välittämällä. Arvostamme monimuotoisuutta ja kaikkien oikeuksien kunnioittamista. Lisäksi tavoitteenamme on edistää omalta osaltamme eri kulttuurien välistä yhteiseloä. Jokaisella nuorisokoti Tikissä asuvalla lapsella on oikeus harjoittaa omaa uskontoaan ja kulttuuriaan siihen kuuluvalla tavalla. Tikin työntekijät perehtyvät tarvittaessa uusiin uskontoihin ja kulttuureihin heti uuden sijoituksen alussa, jotta jokaisen lapsen on mahdollista elää oman identiteettinsä mukaisesti. Tarvittaessa Tikissä on mahdollista käyttää myös tulkkipalveluita esimerkiksi palavereissa ja perhetyössä, jotta yhteisymmärrys kaikkien verkostojen välillä varmasti syntyy.

Nuorisokoti Tikissä toimintakulttuurin takana on aina vastuulliset päätökset, jonka myötä pyritään huomioimaan myös ekologinen kestävyys. Nuorisokoti Tikissä jätteet kierrätetään, kiinnitetään huomiota ruokahävikkiin ja pyritään muutenkin tekemään viisaita valintoja kestävä kehityksen näkökulmasta uusia hankintoja tehtäessä. Lapset otetaan mukaan opettelemaan kierrätyksen

tärkeyttä ja pyritään opastamaan myös heitä kestävämpiä valintoja kohti. Erityisesti itsenäistyvien nuorten osalta halutaan tukea heitä myös taloudellisesti kestäviin valintoihin.

6.7 Terveyden- ja sairaanhoito

Saumassa työskentelee nimetty vastaava sairaanhoitaja. Lapsella ja sairaanhoitajalla on säännöllisiä tapaamisia, joissa tehdään mm lapsen fyysisen ja psyykkisen terveydentilan kartoitusta, päihdekäyttötymisen arviointia sekä seksuaalikasvatusta. Jos lapsen terveydentilassa huomataan muutoksia, tilataan hänelle lääkäriaika Kaarinan terveysasemalta. Lapsen muuttaessa laitokseen fyysisen terveydentilan hoitokontakti siirtyy Kaarinan terveysasemalle ja lapselle tehdään siellä terveystarkastus. Tarkastus pyritään varaamaan myös aina pidempien luvattomien poissaolojen jälkeen. Asiakkaalle taataan aina hänen tarvitsemansa terveydenhuollon palvelut. Ensisijaisesti käytetään hyvinvointialueen järjestämiä julkisia palveluja.

Kiireellisissä tapauksissa lapsi toimitetaan kiireellisesti Turun yliopistolliseen sairaalaan. Lapsen mukaan tai lapsen perässä sairaalaan lähtee työvuorossa oleva sairaanhoitaja tai ohjaaja heti, kun se on toiminnallisesti mahdollista. Aina lapsen joutuessa kiireellisesti sairaalahoitoon, siitä ilmoitetaan heti kun mahdollista myös lapsen läheisille ja sosiaalityöntekijälle. Näin lapsen läheisillä on myös mahdollisuus saapua nuoren tueksi sairaalaan.

Lapsen terveyden- ja sairaanhoidosta sijoituksen aikana vastaa lapselle nimetyt omaohjaajat sekä osaston vastaava sairaanhoitaja.

Nuorisokoti Tikki ostaa myös lastenpsykiatrin konsultaatiopalveluja yksityisen palveluntuottajan, Mehiläisen kautta 5h/kk.

6.8 Lääkehoito

Sauman lääkehoitosuunnitelma on laadittu Turvallinen lääkehoito-oppaassa 2021:6 annettujen ohjeiden mukaisesti.

Lääkehoitosuunnitelman

- päivittämisestä vastaa yksikön vastaava sairaanhoitaja
- viimeisin päivitys tehty 3/2025
- palveluyksikön lääkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta palveluyksikössä vastaa yksikönjohtaja

Lukollinen lääkekaappi löytyy Sauman lukollisesta lääkehuoneesta. Lääkekaapista löytyy nuorten lääkkeet jaettuina dosetteihin. DomaCare-asiakastietojärjestelmään merkitään kaikki lapselle annetut lääkkeet. Myös muut kuin dosettiin jaetut lääkkeet säilytetään lääkehuoneessa. Lukittu lääkejääkaappi sijaitsee lääkehuoneessa.

Kotiharjoitteluihin lähteville lapsille jaetaan lääkkeet kotiin mukaan dosetteihin tai erillisiin annospusseihin ja kotiharjoittelun aikaisesta lääkehoidosta sovitaan lapsen huoltajien kanssa.

Ohjaajat saavat lääkehoidon teoriakoulutuksen sekä antavat lääkehoidon näytöt. Näiden pohjalta kirjataan lupa lääkehoitoon. Lääkehoidosta vastaa aina työvuorossa nimetty lääkevastaava, joka on erikseen merkitty työvuorolistaan.

6.9 Monialainen yhteistyö

Saumasta tehdään yhteistyötä Kaarinan terveysaseman kanssa liittyen perusterveydenhuollon palveluihin. Terveysasemalla toimii Sauman työntekijöitä ja muita viranomaistahoja palveleva konsultoiva sairaanhoitaja, jonka kautta voidaan sekä konsultoida että nopeuttaa palvelun saantia.

Kaarinassa toimii nuorisopsykiatrian työryhmä, jonne nuori voi saada lähetteen perusterveydenhuollosta kärsiessään vakavista masennus- ja ahdistuneisuusoireista, itsetuhoisuudesta tai syömishäiriöistä viittaavista oireista. Peruskouluikäisille on tarjolla lisäksi Kaarinan koulujen yhteydessä työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien palvelut, joiden kautta voidaan ohjata lääkärin vastaanotolle mm neuropsykiatristen haasteiden selvittelyn aloittamiseksi tai saada tukea lievempien mielenterveyshaasteiden kanssa. Lisäksi Turussa toimii nuorisopsykiatrian tehostettu avohoito, jonne ohjautuu osa haastavista mielenterveyshaasteista kärsivistä nuorista esimerkiksi nuorisopsykiatrisen suljetun osaston kautta.

Päihdehaasteissa Saumassa on mahdollisuus saada konsultaatiota Kaarinan päihdepoliklinikka Vintistä, joka on kuitenkin ensisijaisesti suunnattu täysi-ikäisille asiakkaille. Turussa toimii A-klinikan nuorten palvelut, jonne myös alaikäinen nuori voi ohjautua päihteiden käyttöön sekä mielenterveyden haasteisiin liittyen. Saumasta tehdään yhteistyötä A-klinikan kanssa sekä myös Tyksin vieroitus- ja korvaushoitotyöryhmän kanssa, mikäli on tarpeen tehdä huumeita käyttävän nuoren opioidiriippuvuuden hoidon tarpeen arviota.

Nuoren oirehtiessa rikoksilla, tehdään Saumasta yhteistyötä Turun Ankkuripoliisin tiimien kanssa. Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä, jolla tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja estetään ennalta rikollisuutta. Työtä tehdään tiimeissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimesta.

Yhteistyö ja tiedonkulku lapsen palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa on järjestetty aina yhteistyössä lapsen asioista vastaavan sosiaaliryöntekijän sekä huoltajien kanssa lapsen yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

7 Asiakasturvallisuus

7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Pelastusviranomaisen tarkastaa pelastussuunnitelman palotarkastuksen yhteydessä. Sen lisäksi pelastussuunnitelma tulee tarkistaa osana omavalvontaa vuosittain tai aina tarvittaessa oleellisten tietojen, kuten yhteystietojen, muuttuessa. Pelastussuunnitelman tehokas ja oikea hyödyntäminen vaatii säännöllisesti toimenpiteitä. Oikein laadittu ja ylläpidetty pelastussuunnitelma ei ole koskaan valmis.

Henkilökunnan perehdytykseen kuuluu pelastussuunnitelmaan perehdyttäminen. Lisäksi henkilökunnan ja lasten kanssa tehdään turvakävelyt ja poistumisharjoitukset kaksi kertaa vuodessa osana lapsille järjestettävänä ryhmätoimintana. Jokaiselle henkilökunnan jäsenelle järjestetään vähintään hätäensiapukoulutus kolmen vuoden välein.

7.2 Terveysuojelulain mukainen omavalvonta

Terveysuojelulaki (763/1994) velvoittaa toiminnanharjoittajaa tunnistamaan toimintaan liittyvät riskit, seuraamaan niihin vaikuttavia tekijöitä sekä estämään terveyshaittojen syntymisen. Riskien tunnistamisella ja seurannalla on ennaltaehkäisevä vaikutus terveyshaittojen syntymiseen.

Toiminnanharjoittaja vastaa siitä, että toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa. Tätä varten toiminnanharjoittajan on tunnettava toimintaansa liittyvät mahdolliset riskitekijät eli terveyshaittaa aiheuttavat olosuhteet ja tekijät.

Tavoitteena on, että Nuorisokoti Tikissä lasten koti ja henkilöstön työskentely-ympäristö on hygieeninen ja viihtyisä ja siitä pidetään yhdessä hyvää huolta huomioiden taloudellisuus ja yksikön säilyminen hyvässä kunnossa. Kaiken toiminnan päätavoitteena on toimitilojen näkökulmasta turvallinen ja terveellinen yksikkö.

Tikissä on tunnistettu seuraavia terveyshaittoihin liittyviä riskitekijöitä.

- Toimintaan ja ympäristöön liittyen: liukkaat lattiat –kaatumisvaara, toiminnan luonteesta johtuvat mahdolliset väkivaltilanteet, elektroniset sähkölaitteet.
- Kiinteistön korjaustarpeet: vanha rakennus -> terveen sisäilman varmistaminen, toiminnasta johtuvia kiinteistön/irtaimiston rikkoutumisia, jotka korjaamattomina voivat aiheuttaa tapaturmavaaran.
- Pintojen ja tilojen helposti puhtaana pidettävyys: yhteiskäytössä wc ja keittiötilat -> käsihygienian merkitys korostunut, samassa tilassa iso määrä lapsia sekä vaihtuvat aikuiset -> infektioiden leviäminen huomioitava.
- Ravintohygieniaan liittyvät riskit: ruokatarvikkeiden hankkiminen, säilyttäminen ja ruoan valmistus.
- Jätehuolto: riittävän tiheä jäteastioiden tyhjennysväli, jotta eläimet eivät pääse jätteisiin käsiksi.

Riskitekijöiden ennaltaehkäisy:

- Toiminta suunnitellaan tilat huomioiden.
- Ajantasainen selvitys rakennuksen kunnosta on tehty ja mahdollisiin uusiin havaintoihin puututaan. Kiinteistöön liittyvistä epäkohtahavainnoista kuten rikkoutumisista tai sisäilmaoireista tulee ilmoittaa esihenkilölle sekä tarpeen mukaan kiinteistöhuoltoon ja/tai kiinteistön omistajalle.
- Nuorisokoti Tikissä kiinteistöhuolto ostetaan Akseli kiinteistöhuolto Oy:lta, jonka vastuulla on huoltosuunnitelmat kiinteistöön ja teknisiin laitteisiin liittyen.
- Toiminnassa käytettävien laitteiden toimivuuden seuranta on jokaisen työntekijän vastuulla, ja epäkunnossa olevat laitteet tulee välittömästi poistaa käytöstä.
- Epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin on varauduttu ja näihin on myös erillinen kirjallinen valmiussuunnitelma.
- Tilojen ylläpidosta on sovittu työryhmässä. Tikissä on erikseen sovitut siisteyteen ja hygienian hoitoon liittyvät työtehtävät sovittu tiettyihin työvuoroihin sisältyen. Siivoussuunnitelma sisältää erikseen määritetyt yleisten tilojen siivouspäivät ti ja la, sekä joka öiset wc-tilojen pesut, joiden lisäksi on sovittu jääkaapin tarkastuksesta joka yö ja isompi jääkaapin siivous kerran viikossa yövuoron aikana. Tarvittaessa, tautitaakan ollessa korkea, hygienian tasoa korotetaan ja esimerkiksi pintojen ja ovenkahvojen desinfiointia tehdään päivittäin.
- Nuorisokoti Tikissä halutaan varmistaa turvallisen ravintohygienian toteuttaminen. Tätä varten yksikössä on erilliset ohjeistukset sekä käytänteet ruokatarvikkeiden hankkimiseen, säilyttämiseen ja ruoan valmistukseen. Jokaisella ruoan valmistukseen osallistuvalla on hygieniapassi. Yksikönjohtaja seuraa henkilöstön hygieniaoosaamista. Työntekijät myös perehdytetään laadukkaaseen ruokahuoltoon, mikä pitää sisällään elintarvikkeiden käsittelyn, säilyttämisen sekä kylmäsäilytystilojen lämpötilojen seuraamisen.

- Jätehuolto on järjestetty Remeon kautta. Nuorisokoti Tikissä jätteet lajitellaan ja pihan jäteasteeltä löytyy polttokelpoisen jäteasian lisäksi astiat biojätteelle, kartongille, metallille ja lasille sekä sisätiloista tietoturva-astia.
- Henkilökuntaa ohjeistetaan ja perehdytetään terveystarkkailuihin sekä yhteisesti sovittuihin toimintatapoihin. Nuorisokoti Tikissä terveydelliset riskitekijät ja poikkeamat ilmoitetaan Gurufield-järjestelmään, josta esihenkilö käsittelee ilmoitukset.

7.3 Henkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Saumassa henkilöstöä on yhteensä 9 eli hoitosuhdeluku on 1,8. Työryhmässä työskentelee moniammatillinen tiimi. Työryhmään kuuluu vastaava ohjaaja, vastuusairaanhoitaja, päihdetyöntekijä sekä ohjaaja ja yöhoitaja. Työryhmässä työskennellään sosionomi amk, sairaanhoitaja amk, yhteisöpedagogi amk ja lähihoitaja nimikkeillä. Asuinyksikössä on myös yksikönjohtaja, jota ei lasketa mukaan hoito- ja kasvatushenkilökuntaan. Yksikönjohtaja on kuitenkin paikan päällä tavoitettavissa arkisin.

Saumassa käytetään aina tilanteen vaatiessa sijaisia. Sijaiset perehdytään samoin kuin vakituinen henkilökunta ja heille järjestetään 1-3 perehdytysvuorokautta, joissa he ovat ”ylimääräisenä” resurssissa. Saumassa on oma vakituinen sijaisryhmä ja pyrimme aina käyttämään lapsille tuttuja sijaisia.

Uuden työntekijän aloittaessa tarkastetaan tutkintotodistus, joka tallennetaan myös Sympa-järjestelmään. Lisäksi JulkiTerhikki -tietopalvelusta tarkastetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön ammattipätevyys ja rekisteröintinumero kirjataan myös Sympaan. Samassa yhteydessä pyydetään työntekijää toimittamaan alle kuusi kuukautta vanha rikosrekisteriote nähtäväksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) perusteella ja tämä kuitataan tarkastetuksi Sympaan.

7.4 Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Humanalla on tyytyväiset työntekijät, joille haluamme tarjota vastuullisia ja monipuolisia tehtäviä sekä mahdollisuuden kehittyä. Kokoaikaisten tehtävien lisäksi tarjoamme työmahdollisuuksia opintojen tai päätoimen ohella työskenteleville keikkatyöntekijöille. Pyrimme myös tarjoamaan työharjoittelumahdollisuuksia alan opiskelijoille.

Ammattilaisiamme yhdistää työtä pelkäämätön ja asiakaslähtöinen asenne, joka näkyy vastuunotona ja mahdollisuutena vaikuttaa työn tekemiseen. Arvomme ovat sitoutuminen,

vastuullisuus, kohtaaminen ja ilo. Me kaikki työskentelemme yhteisen vision eteen: ”Jokaisella on oikeus hyvään elämään.”

Rekrytointiprosessi käynnistyy haettavan tehtävän määrittelyllä ja aikataulun suunnittelulla:

- Esihenkilö täyttää haettavan tehtävän määrittelyn Teamtailoriin.
- Rekrytoiva esihenkilö vastaa ensisijaisesti hakijoiden käsittelystä, ja käsittelee tulleet työhakemukset välittömästi.
- Työhaastattelussa selvitetään hakijan soveltuvuus haettavaan tehtävään, ja myös soveltuvuus työyhteisöön.
- Suositusten tarkistus on hyvä keino vahvistaa itselle hakijasta muodostuneet käsitykset, jotka ovat syntyneet hakijan kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta.
- Esihenkilö- ja asiantuntijarekrytoinneissa rekrytointiprosessiin kuuluvat henkilöarviointit, joihin kuuluu persoonallisuusarviointi ja mahdollisesti myös kykyarviointi
- Rekrytoinnin päätyttyä, ja mielellään myös sen aikana, tulee hakijoille viestiä prosessin etenemisestä.

7.5 Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Humanalla on otettu käyttöön työhön perehtymisen ja työhönopastuksen runko, joka on aikatauluin ja vastuuhenkilöin varustettu asiakirja. Sitä käytetään soveltaen myös opiskelijoiden perehdytyksessä. Perehdytysrungosta kuitataan osio aina kun se on käyty perehdytettävän kanssa läpi, kunnes koko perehdytysalue on käsitelty. Tämän jälkeen osa-alueisiin palataan seurantapalavereissa 6 kk ajan. Seurantapalavereilla varmistetaan, että työntekijä on sisäistänyt perehdytyksen sisällöt. Vaikka perehdytys ja seurantapalaverit on suoritettu, niin työntekijä voi aina pyytää lisää perehdytystä, riippumatta siitä kuinka kauan hän on ollut yksikössä töissä.

Keskeisiä apuvälineitä perehdytyksessä ovat omavalvontasuunnitelma, hyvän kohtelun suunnitelma sekä lasten hoito- ja kasvatussuunnitelmat. Lisäksi Humanalla on sisäiset intranet-sivut, joilta löytyy mm. uuden työntekijän opas. Lähimmällä esimiehellä on viime kädessä vastuu perehdyttämisestä. Työyksikköön on nimetty perehdytykseen kokenut työntekijä mentoriksi.

Humana kouluttaa henkilökuntaa säännöllisesti. Tarjolla on kattava määrä omia sisäisiä koulutuksia, joiden lisäksi saatavilla on myös ulkoista koulutusta, joilla päivitetään henkilökunnan ammatillista osaamista. Sisäisenä koulutuslustoana henkilöstöllä on käytössään Humana Akatemia, josta löytyy mielenkiinnon mukaan valinnaisia, ja koko henkilöstölle pakollisia koulutuksia.

Yksikössämme priorisoidaan ammattitaidon ylläpitäminen ja sen kehittäminen jatkuvaksi tavoitteeksi ja koko henkilöstö koulutautuu laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti vuosittain. Koulutukset valitaan tarpeiden ja toiveiden perusteella, asiakasprofiili huomioon ottaen.

Vuonna 2023 fokus koulutuksissa oli dialektisen käyttäytymisterapian näkökulmissa ja menetelmissä sekä neuropsykiatristen valmentajien kouluttamisessa. Koulutukset jatkuivat vuonna 2024 kognitiivisen käyttäytymisterapian viiden koulutuspäivän kokonaisuudella, johon koko Tikin työryhmä osallistui. Kognitiivisen käyttäytymisterapian koulutus sai myös jatkoa työryhmässä KKT-avainhenkilöiden kautta, jotka tuovat koko työryhmälle arkeen menetelmiä ja osaamista KKT:n viitekehystä. Lisäksi vuoden 2024 aikana vahvistettiin neuropsykiatristen valmennuksen osaamista ja koko työryhmä koulutautui myös aggression ja väkivaltaisuuksien tunnistamisen ja ennaltaehkäisyyn MAPA-koulutuksiin. Yksi Tikin työntekijä toimii myös Humanan organisaatiotasolla MAPA-kouluttajana ja toinen työntekijä ensiapukouluttajana. Vuoden 2025 aikana järjestetään koko henkilökunnalle neljän päivän koulutuskokonaisuus teemalla "Dialogisuus lastensuojelussa". Lisäksi Tikin yksikönjohtaja ja Neppari-yksikön vastaava ohjaajat osallistuivat kevään 2025 aikana debriefing- koulutuskokonaisuuteen ja koko henkilökunta käyvät kuluvan vuoden aikana MAPA:n vaativan tason koulutuspäivät.

Ilmapiiri Nuorisokoti Tikissä on koulutusmyönteinen, ja henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ja kannustetaan myös yksilöllisesti osallistumaan tarpeellisiin ja mielenkiintoisiin luentoihin ja koulutustilaisuuksiin. Lisäksi henkilöstölle järjestetään kehittämisspäiviä kaksi kertaa vuodessa.

7.6 Henkilöstön riittävyyden seuranta

Henkilöstömitoituksen täyttymistä seurataan työvuorosuunnittelussa, jossa käytetään TyövuoroVelho -ohjelmaa. Ohjelma laskee oikean työntekijämitoituksen. Akuutteihin poissaoloihin järjestetään sijainen ja osaston väliaikaisen rauhattoman tilanteen vuoksi voidaan myös palkata lisäresurssia tarpeen mukaan.

7.7 Toimitilat

Nuorisokodin yhteiset tilat Sauman puolella muodostuvat keittiöstä, olohuoneesta sekä ryhmätyöskentelytilasta. Lasten huoneita on viisi. Tämän lisäksi nuorisokodissa on kodinhoituhuone. Henkilökunnan WC- ja suihkutila sijaitsee Sauman toimiston yhteydessä. Toimitilat Sauman puolella ovat kodinomaiset ja mahdollistavat yhteisöllisyyden toteutumisen hyvin.

Jokaisella lapsella on käytössään oma huone. Osastolla on yhteiset, erilliset suihku ja wc- tilat, joita molempia on kolme. Lasten huoneissa on vakiokalusteena kirjoituspöytä ja tuoli, sänky, yöpöytä

sekä vaatekaapit. Sijoituksen edetessä nuorella on mahdollisuus sisustaa oma huone, esim. valitsemalla mattoja, verhoja, kalusteita ja muita piensisustustavaraa. Omat huoneet sisustetaan aina yksilöllisesti.

Jokaisen lapsen huoneessa on lukittava laatikko henkilökohtaisten asiakirjojen säilyttämiseen. Laatikoon löytyy kaksi avainta, yksi annetaan lapselle ja toinen säilytetään ohjaajien toimistossa lapsen nimellä nimetyssä laatikossa.

Toimitiloissa suoritetaan kaksi kertaa vuodessa turvallisuuskävelyt, jolloin kartoitetaan toimintaympäristön ja välineistön turvallisuuteen ja riskeihin liittyviä tekijöitä. Viimeisin turvallisuuskävely tehty huhtikuussa 2025. Turvallisuuskävelyn havainnot kirjataan Gurufield-järjestelmään, jossa myös asetetaan mahdollisista havaituista puutteista korjaussuunnitelma sekä määritellään vastuuhenkilö sekä aikataulu korjauksen toteuttamiseen.

Nuorisokoti Tikin tiloissa on suoritettu 6.5.2024 pelastuslaissa (379/2011) säädetty ja pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa määritelty, pelastustoimen valvontatehtäviin kuuluva valvontakäynti, jonka tarkoituksena on valvoa toiminnanharjoittajien ja rakennusten omistajien pelastuslaissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamista kohteen palo- ja poistumisturvallisuuden sekä omatoimisen varautumisen osalta.

Tarkastuksella tehty seuraavat keskeiset havainnot:

- Edellisen palotarkastuksen pöytäkirjan (159735) puutteet oli korjattu
- Kiinteistöstä on tullut useampi erheellinen palohälytys samasta ilmaisimesta. Tarkastuksella selvisi, että PAP Group on vaihtanut ilmaisimen tyyppiä kyseiseen tilaan soveltuvammaksi ja erheellisiä ei ole sen jälkeen enää tullut.
- Paloilmoitinjärjestelmä on huollettu, koestettu ja määräaikaistarkastettu säännöllisesti.
- Sprinkleri on määräaikaistarkastettu 5/2023, mutta huoltoa ei ole tehty 2021 jälkeen.
- Turva- ja merkkivaloja ei ole testattu eikä testauksia ole dokumentoitu.
- Savunpoistoluukkuja ei ole testattu eikä testauksia ole dokumentoitu.
- Savunpoistoluukkujen laukaisunappeja ei ole merkattu.
- Nuorisokodin pelastussuunnitelma on päivitetty 2023.
- Nuorisokodin poistumisturvallisuus selvitys on päivitetty 2024.
- Väestönsuojan 10-vuotis määräaikaista tiiveyskoetta ei ole suoritettu.
- Sammuttimet on tarkastettu 2023
- Pikapalopostien tarkastus on myöhässä

Kiinteistön omistaja solminut tarkastuskäynnin jälkeen vuosihoitosopimuksen PAP Groupin kanssa, joka kattaa kaikki havaitut puutteet. Kaikki havaitut puutteet korjattu 26.8.2024 mennessä. Tämän jälkeen selvityksen kohteena olevien asioiden voitiin todeta vastaavan pelastuslaissa edellytettyä

tasoa ja todettu, että selvityksen perusteella palotarkastuksessa havaitut puutteet on korjattu asianmukaisin toimenpitein. Asiassa ei todettu tarvetta jatkotoimenpiteille.

7.8 Teknologiset ratkaisut

Yksikössä on sähkölukot, jotka avataan avaimella tai avaimettomalla lukijalla. Ulko-ovella on näköyhteyden avaava kamera ja etäavaamisen mahdollisuus. Kamera ei ole tallentava vaan mahdollistaa ainoastaan reaaliaikaisen näkö- ja puheyhteyden ulko-ovelle. Henkilökunnalla on yksikössä käytössään hälyttimet, joilla voidaan hälyttää Nuorisokoti Tikin toisen yksikön henkilökuntaa apuun, mikäli sille tarvetta esiintyy. Hälyttimien toimintavarmuus testataan päivittäin testihälytyksellä. Mikäli hälyttimien toiminnassa on poikkeamaa, siihen reagoidaan välittömästi olemalla yhteydessä huoltovastaavaan ja laittamalla asia tiedoksi sähköpostilla Tikin molemmille työryhmille sekä yksikön johtaja Paula Heilimölle.

Ajax huoltovastaava:

Tero Tetri 040 660 390

Yhteyshenkilöt:

Miikka Kurvinen 044 566 5298

miikka@mmturvapalvelut.fi

Tero Roos 050 528 3660

Tero@mmturvapalvelut.fi

7.9 Lääkinnälliset laitteet

Käytössä olevien sekä mahdollisten uusien laitteiden asianmukaiseen käyttöön perehdytetään ja työntekijän vastuulla on huolehtia, että hän saa tarvittavan opastuksen laitteiden käyttöön. Laitteita käyttävän tulee hallita laitteiden käyttö, ymmärtää niiden toimintaperiaatteet ja mahdolliset vaarat. Asiakasturvallisuuden varmistamiseksi sekä työnantajan ja työntekijän on varmistettava seuraavat asiat:

- henkilökunnalla on vaadittava koulutus ja kokemus
- laitteessa on käytön kannalta tarpeelliset merkinnät ja käyttöohjeet
- laitteita käytetään valmistajan ohjeiden mukaan
- ammattitaitoinen henkilö huolehtii laitteiden asentamisesta, huollosta ja korjauksista

Mahdollisista lääkinällisiin laitteisiin liittyvistä vaaratilanteista on lakisääteinen velvollisuus tehdä poikkeamailmoitus. Ilmoituksen voi tehdä Fimean verkkosivulla osoitteessa laitevaarat@fimea.fi. Lääkinnällisen laitteen ammattimaisen käyttäjän on ilmoitettava tapahtumasta myös valmistajalle.

Terveydenhuollon laitteita löytyy Sauman lääkehuoneesta, johon ohjaajilla on pääsy. Terveydenhuollon laitteita ovat mm. verenpainemittari, henkilövaaka, huumausaine- ja puhallutusvälineet ja erilaiset EA-tarvikkeet. Erillinen lääkinnällisten laitteiden luettelo, jossa on merkittynä hankintapäivä, tunnistetiedot, huoltotiedot, kalibrointipäivä ja seuraavan kalibroinnin ajankohta löytyy lääkehoitosuunnitelmasta. Lääkinnällisten laitteiden riskiarviointien ajankohta sijoittuu lääkehoitosuunnitelman päivittämisen yhteyteen, eli vähintään kerran vuodessa elo-syyskuussa. Laitteiden valvonnasta vastaa sairaanhoitaja ja niiden tarkistus on vähintään 3 kuukauden välein.

Lääkinnällisten laitteiden turvallisuudesta ja vaaratilanteita koskevista ilmoituksista vastaa osaston vastaava sairaanhoitaja:

Malla Peltonen

malla.peltonen@humana.fi

8 Asiakastietojen käsittely ja kirjaaminen

8.1 Asiakastietojen käsittely ja asiakastietojärjestelmä

Humanan johtoryhmä on hyväksynyt tietoturvapoliitikan, jossa määritellään tietojen turvaamisen tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot koko organisaatiossa. Tietoturvaorganisaatio on määritelty, vastuuhenkilöt nimetty kuhunkin yksikköön ja toimenkuvat tehty. Tietoturvapoliitikan pohjalta on laadittu tietoturvaohjeet, jotka ovat keskeinen osa henkilöstön perehdytystä. Kaikki työntekijät ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen. Osana henkilöstön perehdytystä toimii Humanan intranetistä löytyvät ajantasaiset ohjeistukset tietosuojaan ja asiakastietojen käsittelyyn liittyen ja jokaisen työntekijän tulee myös suorittaa tietosuojakoulutus Humanan verkko-oppimisympäristön kautta.

Asiakastietojärjestelmistä on laadittu verkkosivuilla ja työyksikössä julkistetut tietosuojaselosteet, joiden liitteenä ovat ohjeistukset ja lomakkeet tietojen tarkastusoikeudesta ja korjaamismenettelystä. Rekisteritietoja käytetään asiakkaan hoitopalveluiden järjestämiseen, suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä hänen asiakastietojensa ja -maksujensa käsittelyyn. Tietoja käytetään myös toiminnan suunnitteluun, tilastointiin sekä opetus- ja tutkimustarkoituksiin.

Asiakastietoja käsitellään pääosin sähköisesti. Tietojärjestelmänä toimii DomaCare-ohjelmisto. Henkilötietoja koskeviin sähköisiin tiedostoihin pääsevät vain nimetyt henkilöt henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan avulla. Järjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista

tunnistautumista ja käyttöä valvotaan keräämällä lokitietoja. Tiedot poistetaan järjestelmästä sovitun ajan kuluttua, kuitenkin noudattaen tietosuojasääntöjä. Paperisia asiakastietoja säilytetään lukittavassa arkistokaapissa ja ne toimitetaan asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle sijoituksen päätyttyä. Asiakirjat toimitetaan kirjattuna kirjeenä.

Asiakastietolain (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023) 7 §:n mukainen palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaa:
Paula Heilimö, yksikönjohtaja

Humanan tietoturvasuunnitelma tarkastettu ja päivitetty:
27.11.2024, Kehitys- ja IT-johtaja Venlakaisa Pursiainen

Humanan organisaation tietosuojavastaavana toimii:
Henna Salo, Fondia Oyj
p. +358400646174, tietosuojatiimi@humana.fi

Nuorisokoti Tikissä noudatetaan asiakastietolain 90 §:n mukaista velvollisuutta ilmoittaa tietojärjestelmän olennaisten vaatimusten poikkeamista ja tietoverkkoihin kohdistuvista tietoturvallisuuden häiriöistä. Jos yksikössä havaitaan, että tietojärjestelmän olennaisten vaatimusten täyttymisessä on merkittäviä poikkeamia, ilmoitetaan asiasta tietojärjestelmäpalvelun tuottajalle. Jos arvioidaan, että tietojärjestelmän poikkeama voi aiheuttaa merkittävän riskin asiakas- tai potilasturvallisuudelle tai tietoturvalle, on asiasta tehtävä Gurufield poikkeamailmoituksen lisäksi ilmoitus sekä Humanan organisaation tietosuojavastaavalle että Valviralle. Merkittäviä riskejä / poikkeamia ovat tapahtumat, jotka aiheuttavat esimerkiksi riskejä potilas- tai asiakasturvallisuudelle tai merkittäviä riskejä tietosuojalle, tietoturvallisuudelle tai palvelunantajan toiminnalle. Havaitusta merkittävästä riskistä tehdään ilmoitus Valviran sivulla olevan turvalomakkeen kautta tai vapaamuotoisesti kirjaamoon. Yksikönjohtaja tiedottaa havaitusta riskistä muuta työyhteisöä ja varmistaa, että poikkeaman ajan asiakkaiden tietoturva pystytään turvaamaan.

8.2 Asiakastyön kirjaaminen

Jokaisesta nuoresta kirjataan päivittäinen raportti. Raporttiin kirjataan kaikki asiat mitkä liittyvät nuoreen: puhelut, muut yhteydenpidot, menot, työskentelyt ja mitä nuoren arkeen kuuluu. Saumassa pyritään osallistuvaan kirjaamiseen, eli nuorille annetaan mahdollisuus olla läsnä raportin kirjaamisen aikana. Tällöin ohjaaja ja nuori menevät rauhalliseen ympäristöön, jossa voidaan yhdessä pohtia, mitä on ollut oleellista nuoren päivässä ja mitä tulee kirjata raporttiin.

9 Kehittäminen

Sauman toiminta muutettiin talven 2023-2024 aikana lyhytaikaisesta pysäytys- ja arviointi jaksosta kuntouttavaksi ja pitkäaikaiseen toimintaan suuntaavaksi. Toiminta on vuoden 2024 aikana vakiintunut kuntouttavan työotteen mukaiseksi, ryhmä- ja yksilötyöskentelyn muutosten myötä. Kuntouttavan toiminnan myötä viikottaisia ryhmäkertoja ja -sisältöjä muokattiin ja yksilötyöskentelylle luotiin uusi malli, jossa omaohjaajien rooli korostuu aiemmasta. Olemme ottaneet käyttöön kuukausittaiset omaohjaajatyön suunnitelmat, joiden lisäksi työskentelyä tukevat osaston erityistyöntekijät mm päihdetyön, sairaanhoidon ja neuropsykiatrian valmennuksen näkökulmista. Vuoden 2025 aikana olemme tarkastelleet mahdollisia muutostarpeita liittyen ryhmä- ja yksilötyöskentelytoimintaan. Erityisesti olemme muokanneet lapsilta tulleen palautteen, ohjaajien kokemuksen sekä yksikköön tehdyn opinnäytetyön pohjalta ryhmäkäytäntöjen toteutusta. Ryhmäkertoja on tiivistetty ja näiden sisältöä pyritty kohdentamaan entistä enemmän lasten tarpeiden ja ajankohtaisten aiheiden mukaisiksi.

Vuoden 2025 aika olemme kehittäneet yksikön hoitokokouskäytäntöä. Tarkoituksena on kerran kuukaudessa paneutua tarkemmin kunkin asiakkaan tilanteeseen, kartoittaa nykytilannetta sekä suunnitella tulevan kuukauden työskentelyä yksikössä. Hoitokokouksessa läsnä ovat lapsen omaohjaajien lisäksi yksikön johtaja, vastaava ohjaaja, sairaanhoitaja, päihdetyöntekijä sekä mahdolliset muut lapsen kanssa yksikössä työskentelevät. Ennen hoitokokousta lapsen sekä mahdollisesti huoltajien ja sosiaalityöntekijän kanssa on omaohjaajien ja tarvittaessa erityistyöntekijöiden kanssa keskusteltu hoitokokoukseen vietävistä asioista. Olemme saaneet hoitokokouksiin mukaan myös lastenpsykiatrin, joka pystyy antamaan konsultatiivista tukea asiakastilanteisiin hoitokokousten yhteydessä sekä joka toinen viikko puhelimitse. Tarkoituksena on edelleen kehittää tätä käytäntöä ja ottaa hoitokokouksen rinnalle hoidon- ja kuntoutuksen työryhmät, johon kutsutaan kuukausittain lapsi, huoltajat, sosiaalityöntekijä, omaohjaajat, yksikön sairaanhoitaja ja/tai perhetyöntekijä sekä vastaava ohjaaja. Lisäksi kolmen kuukauden välein mukaan pyydetään muita lapsen hoitotahoja tai koulun edustaja.

Vahvana osana omaohjaajatyöskentelyä ja lapsen hoidon tavoitteellisen työn suunnittelua olemme ottaneet käyttöön vuoden 2024 aikana InterRai ChYMH-DD-arviointivälineen. Rai-arviointia käytetään tiedonkeruun ja havainnoinnin työvälineenä, jota käytetään lasten ja nuorten toimintakyvyn ja palveluntarpeen arviointiin sekä asiakkaan hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimiseen ja tulosten seurantaan. Arviointia tehdään sijoituksen alussa ja lopussa sekä kolmen kuukauden välein sijoituksen aikana. Nepparissa arvioinneista on vuoden 2025 aikana tullut työkalu omaohjaajatyöhön ja seuranta-arvioinnit on saatu onnistuneesti tehtyä jokaisen lapsen osalta sovitun aikataulun mukaisesti.

Olemme vuoden 2025 aikana kehittäneet Rai-arvioinnin hyödyntämistä työskentelyssä ja ottaneet tämän työkaluksi lapsen yksilötyöskentelyn suunnittelussa sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmien laatimisessa. Olemme suunnitelleet kuukausikoosteiden sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmien

rakennetta myös RAI-arviointien pohjalta ja syksyn aikana uudet yhteiset pohjat vakiinnutettiin käyttöön ja nämä ovat vahvistaneet entisestään arviointimenetelmän hyödyntämistä osana työskentelyä. Haluamme vielä jatkossa tehostaa arvioinnista saadun informaation hyödyntämistä ja varmistaa, että jokaisen lapsen osalta tulokset selkeästi käydään läpi yhdessä lapsen läheisverkoston kanssa.

Vuoden 2025 aikana koko Tikin henkilökunta koulututtui ”Dialogisuus lastensuojelussa” viiden päivän koulutuskokonaisuudella helmi - lokakuun aikana. Koulutus on ollut kovin pidetty henkilöstön keskuudessa ja dialogisuutta halutaan jatkossa vahvistaa yksikössä ja tuoda tämä yhdeksi toimintaa ohjaavaksi viitekehyykseksi yksikköön. Koulutuksen tavoitteena oli perehdyttää osanottajat dialogisen ja voimavarakeskeisen asiakastyön ja tiimityöskentelyn menetelmiin. Tavoitteena oli myös vahvistaa työntekijöiden omia ja tiimissä työskentelevien kykyjä kohdata yhdessä erilaisia asiakkaita ja perheitä lastensuojelussa, joilla monilla on traumaattisia suhdekokemuksia. Tarkoituksena oli tarjota työntekijöille näkökulmia ja konkreettisia välineitä, jotta asiakkaiden omat kyvyt selvitä elämään liittyvistä vaikeuksista vahvistuisivat sekä keinoja miten tukea lapsia ja heidän läheisiään, jotta menneisyyden traumakokemukset pilaisivat mahdollisimman vähän nykyhetkeä ja tulevaisuutta. Koulutuksella vahvistettiin työntekijöiden teoreettista ymmärrystä dialogisesta ja voimavarakeskeisestä työotteesta sekä tarjottiin käytännön taitoja kohdata asiakkaita ja hänen läheisiään ”terapeuttisesti”.

Koulutuksen aikana perehdyttiin seuraaviin teemoihin:

- dialogisuus työntekijän asenteena ja ihmiskäsityksenä
- työntekijän dialogi-aidot käytännössä asiakkaiden kanssa
- työntekijän itsereflektiivisyys ja reflektiiviset prosessit asiakkaiden kanssa
- voimavarakeskeiset menetelmät asiakkaiden toimijuuden vahvistajina
- traumakokemuksista kärsivien lasten ja perheiden kohtaaminen lastensuojelussa

Lisäksi yksikön esihenkilö osallistui kolmen päivän Defusing- koulutuskokonaisuuteen huhtikuussa. Koulutuksen jälkeen on otettu käyttöön toimintatapa, jossa haasteellisten työtilanteiden jälkeen käytetään tätä välittömän purun menetelmää osana toimintaamme. Myös MAPA- koulutukseen liittyvät vaativan tason koulutukset aloitettiin alkuvuoden aikana. Osa Tikin työntekijöistä kävi tämän kaksipäiväisen koulutuksen tammikuussa ja lopuille sama koulutus järjestetään tulevan vuoden aikana. Vaativan tason MAPA -koulutus on jatkoa vuoden 2024 aikana henkilökunnan käymälle MAPA perusteet -koulutuspäiville.

Kuukausittain kerättävään Roidu- asiakaspalautteeseen voidaan Saumassa yleisesti olla tyytyväisiä, sillä saatu palaute on ollut pääosin positiivista. Kehityskohteenamme oli kuitenkin alkuvuoden aikana positiivisen yhteydenoton lisääminen lasten läheisiin. Tätä olemme pyrkineet toteuttamaan niin sovittujen kuulumissoittojen ohessa kuin myös erillisten positiivis sävytteistä viestien lähettämisen lisäämisellä. Olemme onnistuneet hienosti tässä tavoitteessa ja positiivisen viestinnän määrä on lisääntynyt selkeästi. Emme myöskään ole enää saaneet lasten läheisiltä palautetta

kuten aiemmin, että yhteydenotot lapsiin liittyen olisivat usein huoliin ja negatiivisiin asioihin painottuvaa. Jatkossa tavoitteena on edelleen kerätä säännöllisesti palautetta niin lapsilta, heidän läheisiltään kuin tilaaja-asiakkailtakin ja kehittää toimintaa vastaamaan mahdollisimman hyvin palvelemaan sen hetkisen asiakaskunnan tarpeita.

Päiväys: 7.1.2026

Allekirjoitus: Paula Heilimö

10 Liitteet ja muut omavalvontaan liittyvät materiaalit

Turvallisuus ja pelastussuunnitelma

Valmiussuunnitelma

Lääkehoitosuunnitelma

Hyvän kohtelun suunnitelma

Perehdytysuunnitelma